

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

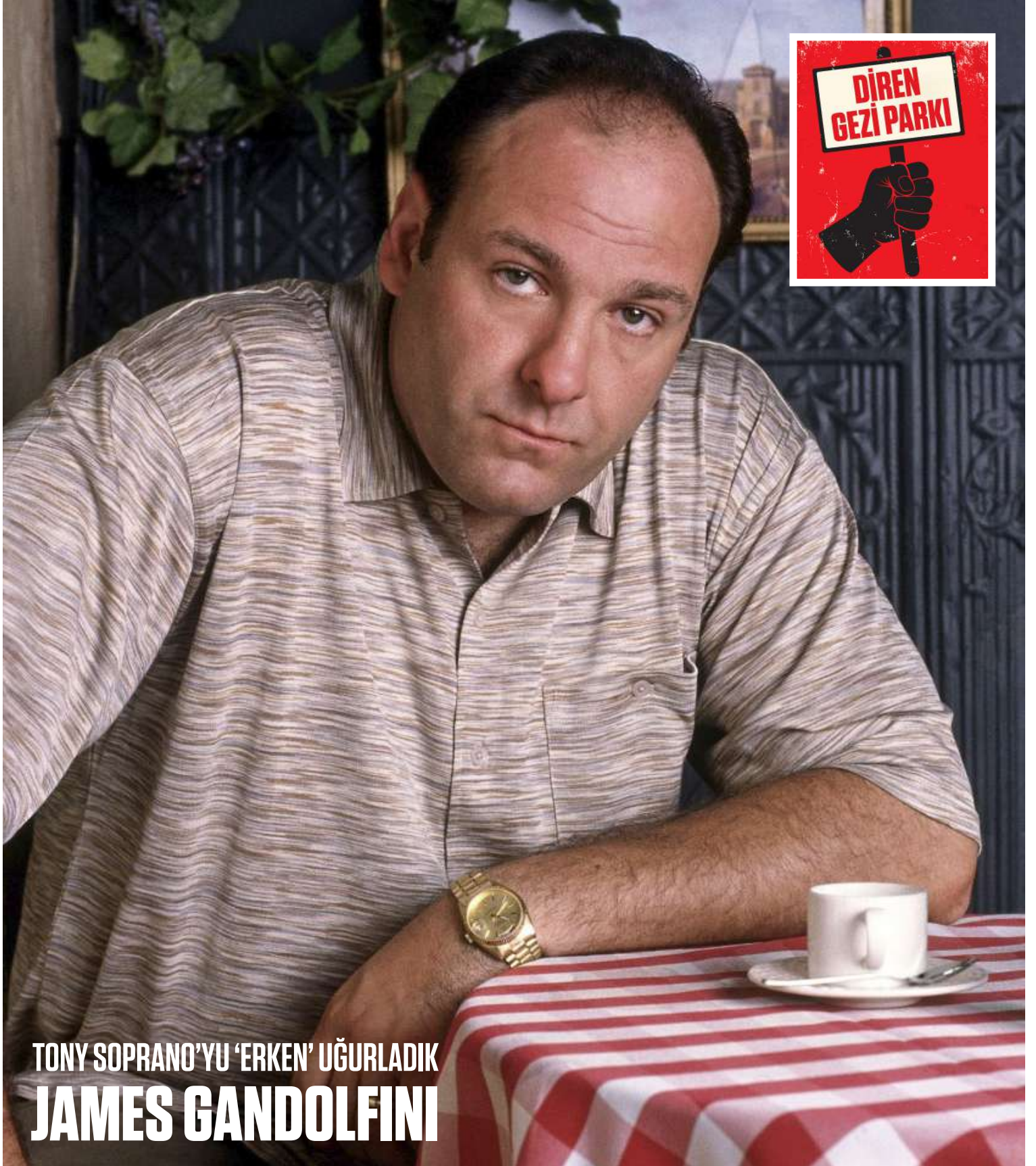
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TONY SOPRANO'YU 'ERKEN' UĞURLADIK
JAMES GANDOLFINI

Hansel ve Gretel

CADI AVCILARI

ŞİMDİ
DVD, BAŞ OYNAT DVD
VE 3D BLU-RAY™ DE!

PATLARSAM YANARSA!

GEÇEN YILIN EN ÇOK KONUŞULAN KONUSU KUŞKUSUZ 21 ARALIK 2012 İDİ. BU TARİHTE KIYAMETİN KOPACAĞINI BEKLEYENLER, UFO İSTİLASINA HAZIRLANANLAR YA DA FİLMLERDEKİ GİBİ 'BÜYÜK PRODÜKSİYON'LU BİR FELAKET TABLOSU HAYAL EDENLER, 22 ARALIK SABAHİ NE DÜŞÜNDÜLER

acaba? Gerçi bu tarihe inananların bir kısmı da, gözle görülür elle tutulur 'fiziki' bir olay olmayacağını ancak bu tarihten itibaren dünyanın yeni bir 'aydınlanma evresi'ne gireceğini dile getirdiler. Son haftalarda yaşananlara bakarsak, en azından bu teorinin gerçek olma olasılığı daha yüksek gibi...

2013'e çok hızlı girdik. Art arda gelen ölüm haberleri hepimizi üzdü. Tek tek saymayalım ama Mehmet Ali Birand, Müslüm Gürses gibi milyonların sevgilisi isimler dahi aramızdan bir anda ayrıldı. Önceki hafta 'Su Perisi' lakaplı Esther Williams derken, evvelki gün de bu kervana James Gandolfini eklendi. Henüz 51 yaşındaki aktör, sinema filmleri dışında bilhassa "Sopranos" dizisiyle hafızalara kazınmıştı, toprağı bol, mekanı cennet olsun.

Cennet demişken, geçen hafta cehennemi bire bir İstanbul'da yaşayanlar geliyor ister istemez akla. Gezi Parkı direnişçilerinin ve parkı ziyaret eden anne-babaların, çocukların üzerine acımasızca yağdırılan asitli tazyikli sular, biber gazı bombaları, aslında cennetin de cehennemin de öte tarafta değil, tam da burada olduğunu ispatlar gibiydi. Tam bir can pazarına dönüşen Taksim'de, Divan Otel'i ne kendini zar zor atan yaralıların üzerine, üstelik otelin içine girerek durmadan biber gazı yağdıranlar, zebanilere dahi parmak ısırtmışlardır herhalde.

Olan biteni zaten 'penguen'siz sosyal medyadan takip ediyorsunuz. Tekrarlamak yerine, biraz nereden nereye geldiğimizi, neye dönüştüğümüzü analiz etmekte fayda var. Düne kadar 'apolitik' diyerek kızdığımız gençlerin, eşsiz bir başkaldırıyla tarihe imza atmaları sadece bizi değil, dünyayı kendine hayran bırakmış durumda. Biraz da 12 Eylül'de tüm bir ülkenin işkenceden geçirildiğini bilen anne-babaların ördüğü duvarlarla 'apolitik' olmaya itilen gençler, bugün politize olmadan, sadece özgürlükleri uğruna gözü kara bir

mücadeleye girişiyor. 'Temkin' nedir bilmediklerinden, tüm iyi niyetleri ve kararlılıklarıyla memleketi onurlu bir mertebeye yükseltiyorlar.

Tabii arada haklı 'serzeniş'ler de duyuluyor. "30 yıldır devlet aynı muameleyi Kürtler'e reva görürken, ülkenin batısı neden kulaklarını tıkadı? Medya ezelden beri yalancıydı, herkes Kürtler konusunda neden medyanın söylediklerine inanmayı seçti?" diye sorulurken, aslında doğuda hemen her evin çatısında neden iki ayrı uydu anten bulunduğu da açıklığa kavuşuyor. TRT'nin ya da diğer kanalların devletin resmi sözcüsü olmasından ötürü, Kürtler'in yurt dışından yayın yapabilen kendi özgür kanallarını ancak uyduyla izleyebildiklerini hatırlamak gerek.

Tabii en güzeli, Gezi Parkı eylemlerinde gördüğümüz, insanı ağlatacak denli güzel ve anlamlı bazı fotoğraflar. Aynı karede Kürt de Türk de, türbanlı da türbansız da, solcu da sağcı da herkes ama herkes kardeşçe bir arada, türküler söylüyor, halaylar çekiyor. Bir millet başkaldırıyı, itiraz etmeyi, kardeşçe bir arada yaşamayı baştan keşfediyor adeta; yaşama biçimi ne olursa olsun birinin diğerini hakir görmediği bir dünyanın fragmanı gibi her şey. Ütopik bir filmin setindeyiz sanki.

İşine gelince (örneğin alkol yasağı) Avrupa'yı örnek gösterenlere, işine gelmeyince "Sana ne ulan?" üslubuyla Batı'ya diklenenlere, bir zamanlar 'mazlum' olduklarını söyleyip, şimdilerde tıpkı "Sinek" (The Fly) filmindeki gibi devlet denen ürkütücü organizmanın kendisine dönüşenlere tokat atıyor gençler. "Başlangıç" (Inception) filmindeki 'beyne fikir tohumu ekme' olayı gerçeğe dönüşüyor. Direnme fikri tohum olarak atıldığı yerde büyüyor, çıg oluyor. 'Duranadam'lar, bundan sonra belli ki 'durmayacak' gençlerle dimdik ayakta dikiliyor.

Velhasıl o güzel filmin adı gibi "Patlarsam Yanarsın" (La Boum) diyen gençler, patladıkları noktada yaktıkları ateşin ışıyla, hanidir ölü toprağı serpilmiş bir ülkeyi aydınlatıyor. Sabahın bir sahibi var denir... O sabahı görecek olanların, karanlığın efendileri değil aydınlık insanlar olacağına şüpheniz olmasın!

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAC oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com GÖRSEL YÖNETMEN BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ HTML UYGULAMA BAŞAR UĞUR KATKIDA BULUNANLAR T. ARSLAN, O. ÖZYURT, FIRAT ATAÇ, ÇAĞDAŞ GÜNERBÜYÜK,

MÜJDE İŞİL, SİNAN YUSUFOĞLU, İLHAN YURTSEVER, CEYDA AŞAR, MURAT ERŞAHİN, SERDAR KÖKÇEOĞLU REKLAM İLETİŞİM EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Dünya Savaşı Z (World War Z); İnşallah (Inch'Allah); Hipnozcu (Hypnotisören); Sevimli Canavarlar Üniversitesi (Monsters University); Rüzgarlar; 38 Şahit (38 Témoins); Sessiz Ev (Silent House).

23 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

24 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, Vasıf Öngören'in oyunundan uyarlanan Başar Sabuncu filmi "Zengin Mutfak"ı bugüne bakıyor...

26 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Frank Darabont'tan sağlam bir Stephen King uyarlaması: "Esaretin Bedeli" (The Shawshank Redemption)... Burak Göral imzasıyla.

28 İTİRAF EDİYORUM

Haftanın filmlerinden "İnşallah"ın yönetmeni Anaïs Barbeau-Lavalette'le söyleştik... Ceyda Aşar imzasıyla.

30 GİZLİ AJAN

Claude Berri'den 'dostluk' öyküsü: "Yaşlı Adam Ve Çocuk" (Le Vieil Homme Et L'Enfant)... Murat Erşahin imzasıyla.

32 AİLE OYUNU

Lincoln; Hükümet Kadın.

34 GENÇ VE MASUM

'Direniş'in 'yabancı' gözden yansıması: "Turkey's Civil Revolt: Istanbul Rising"... Serdar Kökçeoğlu imzasıyla.

36 SAPIK

'Direniş'ten yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

DÜNYA SAVAŞI Z

ORJİNAL ADI World War Z

YÖNETMEN Marc Forster

OYUNCULAR Brad Pitt,

Mireille Enos, Daniella Kertesz,

James Badge Dale, Ludi Boeken,

Fara Mokoena, David Morse

YAPIM 2013 ABD-Malta

SÜRE 116 dk.

DAĞITIM UIP

**“DÜNYA SAVAŞI Z”,
GLOBAL BİR SALGINDAN
BAHSEDİYOR. BÜYÜK
BİR HIZLA YAYILAN,
ETKİLEDİĞİ İNSANLARI
12 SANİYE GİBİ KISA
BİR ZAMAN DİLİMİNDE
DEĞİŞİME UĞRATAN BİR
SALGINI ANLATIYOR.**

MAX BROOKS'UN 2006 TARİHLİ ROMANINDAN SİNEMAYA UYARLANAN “DÜNYA SAVAŞI Z”, ANLATTIĞI HİKAYENİN TEMELİNİ OLUŞTURAN ‘SALGINA YAKALANMA’ DURUMUNDAN MUZDARIP BİR PROJE. BUGÜNE KADAR

yeniden yazılan ya da bazı sahneleri yeniden çekilen filmlerin fezaya varamadığını gören bizler için potansiyel bir fiyasko. Durmadan şişen ve 170 milyon dolara varan bütçesi yetmezmiş gibi bir türlü toparlanamayan gidişatını, Matthew Michael Carnahan, Drew Goddard ve Damon Lindelof gibi kalburüstü senaristlerden ortaya karışık bir takım oluşturarak atlatmaya çalışan filmin baştan koktuğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Düşük bütçe ve sosyal taşıma olgularının korku sinemasındaki karşılığı olarak gösterilebilecek zombi janrını bir kez de ‘etrafa para saçarak izleyiciye sunmak’ fikri ne kadar mantıklıysa, “Dünya Savaşı Z”yi oluşturan her bir katman da o kadar mantıklı.

Öncelikle şunu söylemekte yarar var. Bu bir korku filmi değil, felaket filmi. Alabildiğine mutlu bir ailenin krepli sabah kahvaltısı, hemen ertesinde gerçekleşen araba yolculuğunun trafik bunalımı yaşayan Amerika caddelerinde sekteye uğraması ve ilk saldırı, neredeyse tüm Roland Emmerich filmlerinin girizgahının bir toplaması gibi. İzlediğimiz şeylerin birbirine benzemesinden şikayet eden bir imaj çizmekten uzak durmaya çalışsak da ‘bir klasik’ demeye dilimizin varmadığı bu kopyala/yapıştır tercihi filmin geneline de sinmiş durumda.

“Dünya Savaşı Z”, adından da anlaşılabilceği üzere global bir salgından bahsediyor. Büyük bir hızla yayılan, etkilediği insanları 12 saniye gibi kısa bir zaman diliminde değişime uğratan salgının çıkış noktasını bulmak ise felaket filmi normlarında güne başlayan ailemizin reisi Gerry’ye (Brad Pitt) kalıyor. Eski bir BM araştırmacısı olan Gerry, bu görevi kabul etmeyip ailesinin yanında kalmak istese de seçim şansı bırakılmayan bir dizi teklifle başını öne eğmek durumunda bırakılıyor.

Salgının dünya ülkelerindeki etkileri üzerine

(Mission: Impossible) serilerini esir alan 'bolca ülke gez ki yapım masrafları azalsın' düsturunu benimsemiş olan yapımcıları sayesinde Güney Kore, İsrail ve Galler arası mekik dokuyan Gerry'nin yolculuğu esnasında filme tutunmamızı sağlayan en önemli faktör ise, panik havasının ciddi anlamda perdeye yansıtılabildiği 'an'lar... Parça parça düşündüğümüzde; ilk saldırı, İsrail'in korunaklı duvarlarını aşan istila, uçak korkunuzu tavana vurdurabilecek hava yolcuğu ve "Jurassic Park"ın efsanevi 'mutfaktaki velociraptor' anlarını hatırlatan laboratuvar sahnelerinde koltuklarınıza sıkı sıkı tutunmanız olası. Kendisine hak ettiğinden fazla değer verildiğini düşündüğüm yönetmen Marc Forster'ın bol kesmeye dayanan yönetmenlik tercihi, panği yansıtmada konusunda işe yaradığı gözüküyor. Yine de şehirlerdeki kaosu havadan gösterdiği planlara daha fazla yer vermesi kendi hayrına olabilirdi.

Hastalıklı bedenlerin hareket kabiliyetleri konusunda öncüllerinden çok daha ürkütücü yaratımlar içeren filmin, zıplayan, birbirinin üzerine çıkıp dalgalar halinde insanlara saldıran 'zombi'leri, iş 'gore' katsayısına geldiğinde ise çok masumlar. Klasik bir 'PG-13 sınırlamasına denk getirebilme' amacı güden kontrollülük hali "Dünya Savaşı Z" dişleri sökülmiş bir kıvama getiriyor. Tabii ki bu tip bir filmde illaki şiddet görmek zorunda değiliz ancak sahne dışında vuku bulan olaylar konusunda kafa karışıklığına düşüğümüz anların olması çok vahim bir durum.

Alabildiğine acımasız bir zombi saldırısı ve durumdan etkilenen 3 milyar insandan bahsederken sadece birkaç damla kan görebilmemiz biraz abartılı bir duruşa tekabül ediyor. Gezi Parkı protestoları sırasında hiçbir şey göstermeyen medyanın, kendine verilen direktifler doğrultusunda işlettiği çürümüş yayıncılığı ile daha fazla para kazanmak için bir sanat eserinin niteliklerini sınırlamak bu noktada birbirine benzetilebilir. Neyse ki "Dünya Savaşı Z" sadece bir film ve tek istediği 'kişisel özgürlük ve haklarına dokunulmaması' olan insanların hayatlarının vebalini taşımıyor.

Sonunu bağlamak için oldukça uğraşan ve inanılmaz derecede etkisiz bir finalle kapanışını yapan filmi, video oyunu benzeri kaçış anlarından hoşlanan, hikayeyi ise ikinci plana atan seyircilere rahatlıkla tavsiye edebiliriz.

Parça parça bakıldığında birçok heyecan verici sekans barındırıyor.

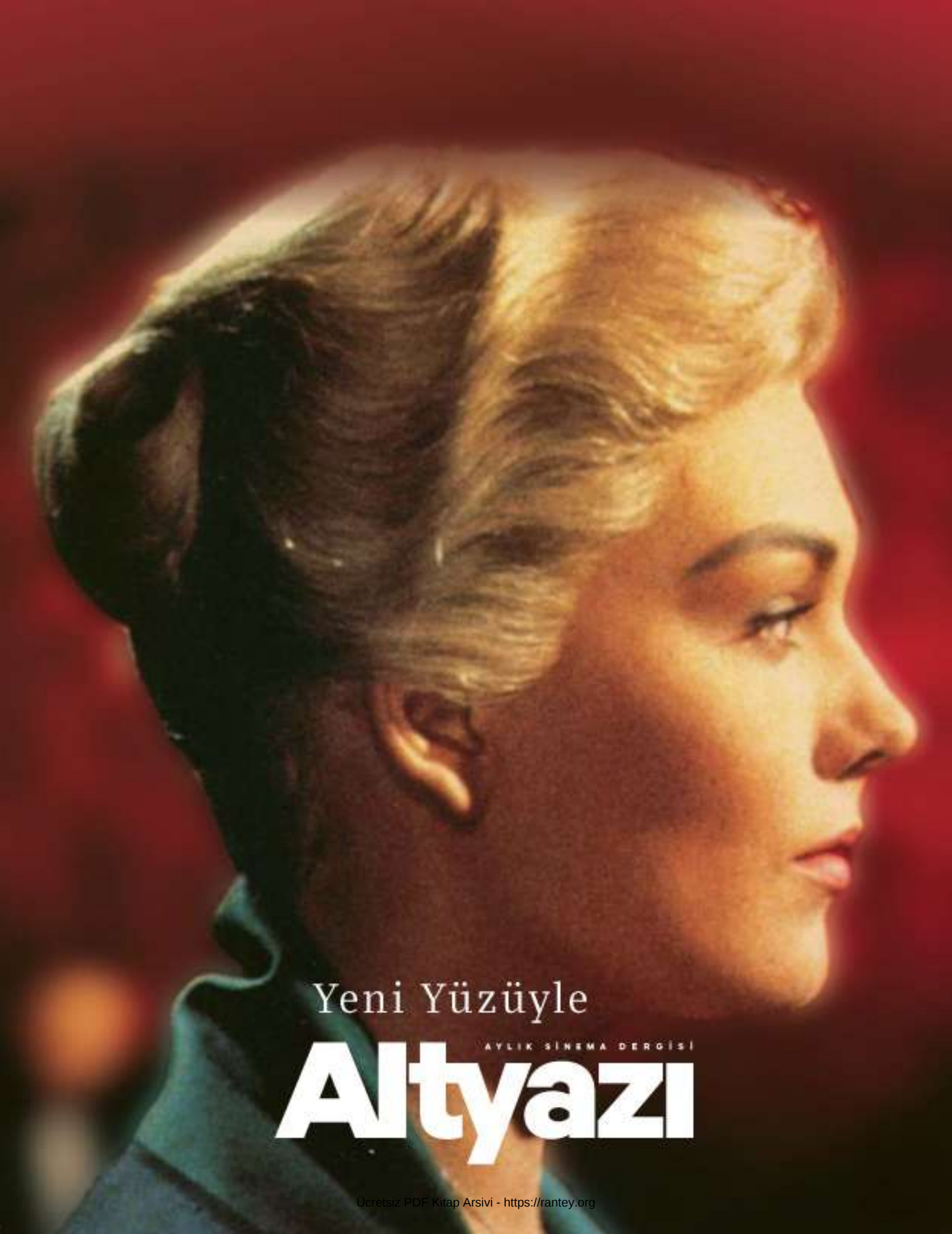
Unutmamak gerekir ki heyecan verici sekansların arasını doldurabilmek daha önemli.

kurmaca röportajlar ve kültürel farklılıkların getirdiği tepkiler üzerine kurgulanmış kitabın aksine tek bir karakter üzerinden olan biteni anlatma yolunu seçen 'bir film yıldızı filmi' "Dünya Savaşı Z". Neredeyse her planda kendine yer bulan Brad Pitt'in bu işin altından başarıyla kalkabilecek yetenekte olduğu şüphe götürmez ancak canlandırdığı karakterin 'ailesini seven ve onları korumak için her şeyi yapabilecek olan baba' figüründen daha fazlasını barındırmaması ciddi bir problem. Tıpkı annenin sadece anne, çocukların sadece çocuk, eski iş arkadaşının sadece eski iş arkadaşı olması gibi. Karakter tanımı ile karakter motivasyonunun aynı olduğunu da nereden çıkardınız?

Amerikan hükümetinin yaşananları anlamlandırmak için tek bir adama ihtiyaç duyması, başka bir deyişle; 'o tek adama sahip olmadığı için eskilerden birini ufak çapta tehditlerle göreve getirmesi' de karakter yaratma sıkıntılarına tuz biber ekliyor. Durumu çözüme ulaştıracak eski CIA ajanının hiç sorgulanmamış olması, İsraili yetkililerle yapılan görüşmeler ve buna benzer ipucu barındıran zeka işi aktiviteleri sadece Gerry'nin yapabildiğini söylememize gerek yoktur herhalde...

James Bond ve "Görevimiz Tehlike"

HER PLANDA YER ALAN
BRAD PITT'İN BU İŞİN
ALTINDAN KALKACAĞ
YETENEKTE OLDUĞU
ŞÜPHE GÖTÜRMEZ
ANCAK 'AİLESİNİ SEVEN
BABA'DAN FAZLASINI
CANLANDIRAMAMASI
CİDDİ BİR PROBLEM.

Yeni Yüzüyle

AYLIK SINEMA DERGİSİ

Altyazı

İNŞALLAH

ORJİNAL ADI Inch'Allah

YÖNETMEN Anaïs Barbeau-Lavalette

OYUNCULAR Evelynne Brochu,
Sabrina Ouazani, Sivan Levy,
Yousef Sweid, Hammoudeh
Alkarmi, Zorah Benali,
Carlo Brandt, Marie-Thérèse
Fortin, Ahmad Massad,
Yoav Donat

YAPIM 2012 Kanada-Fransa

SÜRE 101 dk.

DAĞITIM Tiglon (Bir Film)

**DAHA ÇOK
BELGESELLERİYLE
BİLİLEN ANAÏS BARBEAU-
LAVLETTE RAMALLAH'TA
ÇALIŞAN KANADALI
GÖNÜLLÜ KIZILHAÇ
DOKTORU CHLOÉ'NİN
İKİLEM VE ÇIKMAZLARINA
ODAKLANIYOR.**

A SKERİ ARAÇ "BURDA BEN DE VARIM" DER GİBİ, DÜMDÜZ İLERLERKEN BİRKAÇ ÇOCUK TAŞ ATMAYA BAŞLIYOR. ÇİPİN sürücüsü, aracı çocukların üstüne sürünce, bir tanesi altında kalıyor. Çocuğun ölmesi, bir şeylerin değişmesi demek değil. Bilenler biliyor, yüzünü başka yere dönenler yine ilgilenmiyor. Teröristtiler, taş attılar, kaza oldu, her neyse. Yer Filistin.

"İnşallah"ın kahramanı Kanadalı Kızılhaç doktoru Chloé'yi etkileyen bir olay bu. İzlediğimiz, Chloé'nin İsrail'le Filistin arasında gidiş gelişlerinde giderek iki tarafa dair öğrendikleriyle başa çıkma çabası büyük ölçüde. Evi Kudüs'te, oradaki komşusu İsrail askeri Ava ile akşamlarını birlikte geçirecek kadar yakın arkadaşlar. İçiyorlar, geziyorlar, kafede oturuyorlar, bildiği kültüre daha yakın bu yerde. Ramallah'taki hastaneye girip çıkan askerlere karşı tutumlarını izlediği Filistinli genç bir hamile kadınla, Rand ile de arkadaş oluyor. Rand ve ailesinin davetkar, kucaklayıcı sıcaklığı başka türlü içine alıyor Chloé'yi.

Güneşli bir günde herkesin mutlu mesut oturduğu bir kafedeki patlamayla açılan filmde, bu karakterleri tanıyıp neyin hikayesini izlediğimizi anlamak başta güç. Ama yönetmen Anaïs Barbeau-Lavalette, olaylardan çok karakterlerin ondan nasıl etkilendikleriyle ilgileniyor, açıklamalarla uğraşmıyor. Zaten olan biten çok karmaşık değil, az çok bölgeyle tanışık olan herkes için.

Filistinli Rand'ın hamileliğiyle ilgilenen Chloé, onunla birlikte Filistin'deki yerleşimde vakit geçirirken, kurşunların altında normalleşen hayatları da tanımaya başlıyor. Çocukların çöpten oyuncak uydurmalarından, yıkıntılar arasında ud çalıp çay içilen akşam eğlencelerine kadar, sessizce Filistin hayatının bir takipçisi oluyor, günden güne. İsraili arkadaşlarıyla geçirdiği vakitler daha zor artık,

gerginlik her an kapıda. Rand'ın doğum anı geldiğinde bile kontrol noktasından bırakmayan İsraili nöbetçiyle kavga edebiliyor.

Beyaz bir Batılı'nın iç savaş yaşayan ya da yoksul ülkelerdeki maceraları binlerce oryantalist filmin konusu olmuştur. "İnşallah"ı bu eğilimden ayırmak üzere ilk göze çarpan, bu tarafa dersler vermek üstüne olmaması. O tepeden bakan yardımsever Amerikalılardan sıkılmış olmak kimseyi yanıltmamalı. Mesela Filistinlilerin neşesi ve öfkesi, ezik değil dik duruşları, yukarıdan bir gözle izlemediğimizin en belirgin göstergelerinden biri. Askeri dik duruşu yansıtmak yine kolay olurdu. Yerleşimdeki çocukların aralarında yaptığı İsrail devletiyle dalga geçen espriler gibi örnekler ise, onlarla eğlenen, öfkelenen, coşan Chloé ile birlikte seyirci için de nimet.

Chloé'yi oynayan Evelyne Brochu, bütün bu durgun, utanmış, izleyen, zamanla öfkelenen, savaşın ne içinde ne dışındaki doktorun duygu değişimlerini başarıyla seyirciye ulaştırıyor. Oyuncuyu ne "Ruh Eşim"de (Cafe De Flore, 2011) ne başka yerde gördüğümüz halinden tanımak mümkün. Filistinli olmak, saldırı altında yaşamayı olabildiğince normalleştirmek, öfkeyi dizginlemek demekse, İsraili –en azından asker– olmak kendi dünyasının dışıyla ilgilenmemek, saldırı değil savunma halinde olduğuna inanmak, bir anlamda. Chloé bu gidiş gelişlerinde, bazen öyle bazen böyle olamayarak bocalıyor ya, onunla birlikte etkilenmemek güç. Yönetmenin ifadesiyle, savaşın yuttuğu karakterin kendisi bir savaş alanına dönüşüyor. Onu izliyoruz.

Kanadalı yönetmen Anaïs Barbeau-Lavalette,

daha çok belgeselleriyle tanınan bir yönetmen. En bilineni, bölgede geçen bir başka Kanada filmi "İçimdeki Yangın"ın (Incendies) çekim sürecini konu alan "Külleri Hatırlamak" (Se Souvenir Des Cendres). Birçok festivalin yanı sıra bu yılki İstanbul Film Festivali'nin İnsan Hakları Yarışması'nda da yer alan "İnşallah"ın çalışmalarına, yine bir belgesel vesilesiyle bulunduğu Filistin'de başlamış. Kanada'da zorlu bir büyüme hikayesi anlatan ilk kurmacası "Le Ring" ile "İnşallah" arasındaki en önemli bağın direniş olduğunu söyleyen de o. Çünkü her yer direniş!

Evelyne Brochu'nun oyunculuğu filmin büyük şansı.

Sarsıcı bir final yapmaya çalışırken klişeden kaçmamasına, yazık olmuş.

**CHLOÉ'Yİ OYNAYAN
EVELYNE BROCHU,
BÜTÜN BU DURGUN,
UTANMIŞ, İZLEYEN,
ZAMANLA ÖFKELENER,
SAVAŞIN NE İÇİNDE NE
DIŞINDAKİ DOKTORUN
DUYGU DEĞİŞİMLERİNİ
BAŞARIYLA İLETİYOR.**

HİPNOZCU

ORJİNAL ADI Hypnotisören

YÖNETMEN Lasse Hallström

OYUNCULAR Tobias Zilliacus,

Mikael Persbrandt, Lena Olin,

Helena af Sandeberg

YAPIM 2012 İsveç

SÜRE 122 dk.

DAĞITIM Tiglon (Calinos)

**"HİPNOZCU", İSVEÇ
SİNEMASININ SON
DÖNEMDE "EJDERHA
DÖVMELİ KIZ" İLE
YAKALADIĞI BAŞARININ
UCUNDAN KIYISINDAN
NASİPLENMEK GİBİ
BİR AMAÇ
BARINDIRIYOR SANKİ.**

İSVEÇLİ SINEMACI LASSE HALLSTRÖM'ÜN TARZINI TEK BİR KELİME İLE TANIMLAMAYA KALKSAK, BELKİ KLİŞE OLACAK AMA 'duyarlı' diyebiliriz rahatlıkla. Zira yönetmen sinemayı gösteriş yapmaktan ziyade duyguları harekete geçirme sanatı olarak kullanmayı sever ya da severdi demek lazım... Yeni filmi "Hipnozcu" açıkçası yönetmenin tarzı ve amacı hakkında sinemaseverleri hayrete düşürecek cinsten...

Öncelikle "Hipnozcu"nun, yönetmenin kariyerindeki sözde önemine değinelim. Hallström'ün yaklaşık 25 sene aradan sonra ülkesine dönüp kendi dilinde çektiği ilk film bu. Ayrıca yönetmenin filmografisinde pek görmeye alışık olmadığımız, gerilim türünde bir yapım. "Hipnozcu" bu sene Yabancı Dilde En İyi Film kategorisinde İsveç'i Oscar yarışında temsil etmiş ama son 5'e kalamamıştı.

Açıkça söylemek gerekirse "Hipnozcu", İsveç sinemasının son dönemde "Ejderha Dövmeli Kız" (Män Som Hatar Kvinnor) ile yakaladığı başarının ucundan kıyısından nasiplenmek gibi bir amaç barındırıyor sanki. Zira hem filmin uyarlandığı roman ve dolayısıyla konusu, hem de İsveç'in Oscar için tercihini bu filmde yana kullanması, bu iddiayı doğrular nitelikte.

Bir gece bir aile acımasızca katledilir. Bu katliamdan sadece tek bir kişi kurtulur; evin genç oğlu... Ancak o da ciddi yaralar almıştır ve hâlâ şoktadır. Dedektif Joona Linna (Tobias Zilliacus) çocukla iletişim kurabilmek için bir yol ararken doktorun tavsiyesiyle hipnozcu Erik Maria Bark'tan (Mikael Persbrandt) haberdar olur ve ondan yardım ister. Ancak Erik'in yıllar önce yaptığı hipnoz, başına ciddi sorunlar çıkarmış; o da bir daha bunu tekrarlamayacağına yemin etmiştir. Kendisi de baba olan Erik, katilin bulunması için yeniden hipnoz yapmaya razı olur. Ancak ulaştıkları ipucu onları daha da çetrefilli bir yola sokar.

İsveç'in karlı, buzlu, dondurucu ikliminde geçen film, hipnoz seansına kadar ilgiyi ayakta tutmayı başarıyor; hatta seyircinin katil konusunda fikir yürütmesine bile izin vermiyor. Filmin dinamizmini sonuna kadar devam ettirememesinin başlıca nedeni, dışarıdan zengin/yaralı/gizemli görünen karakterlerini, özellikle de Hipnozcu'yu, bir Lisbeth Salander titizliğiyle derinleştirememesi... Müphem yüzüyle Mikael Persbrandt, bu karakteri olabildiğince sırtlamaya çalışıyor. Ancak onun karizması ve sıradışı siması bile filmi bir noktadan sonra itelemeye yetmiyor.

Açıkça söylemek gerekirse, "Ejderha Dövmeli Kız"ın çözülüş noktası da fazlasıyla basitti ama öyküyü oraya getiren gizem, seyirciyi sarıp sarmalıyordu. "Hipnozcu"nun en basitinden bir Hollywood aksiyon filmi

kıvamındaki finalini kenara bıraksak bile elde matah sayılabilecek bir yönetmenlik ya da senaryo marifeti görünmüyor. 'Film İsveç'te geçiyor, bir de hipnozcu karakteri var, bu kadar egzantrik öge yeter de artar bile' diye düşünülmüş sanki. Zaten isimleri ve mekanı değiştirdiyseniz, her sene birçok örneğini izlediğimiz sıradan Hollywood yapımlarından biri var karşımızda.

Lasse Hallström'ün ülkesine geri dönmesinin, kendisi açısından pek de iyi sonuçlar doğurmadığı aşikar.

Buz gibi atmosferi, pastel renk hakimiyetiyle bu bir İsveç filmine benziyor ama cinayetin çocuk zekasına hitap eden çözümlüş biçimiyle, hiçbir maharet barındırmayan olay örgüsüyle bu, televizyonda çok daha derinliklisini izleyeceğimiz, 'dağ fare doğurmuş' kabilinden bir

gerilim filmi. Sanki ülkesi ona, Oscar jürisinin hoşuna gidecek bir şeyler yap diye teklif götürmüştü, o da memur yönetmenliği kabul etmiş gibi...

Lasse Hallström'ün ülkesine dönüşü sinemaseverleri heyecanlandıracak bir sonuç üretmedi ne yazık ki. Eskisi gibi devam etmesi, hem kendisi hem de seyircisi açısından daha verimli olacak gibi görünüyor, buna hiç kuşku yok.

Başka bir seçenek ise İsveç sinemasının "Ejderha Dövmeli Kız" taklitlerinden vazgeçip farklı türlere el atması...

Filmin mekandan kaynaklı doğal atmosferi gerçekten etkileyici.

Katilin kontes olduğunu anlamak için özel bir çabaya gerek yok.

**BUZ GİBİ ATMOSFERİ,
PASTEL RENKLERİYLE
BU BİR İSVEÇ
FİLMİNE BENZİYOR
AMA CİNAYETİN
ÇÖZÜLÜŞ BİÇİMİYLE
'DAĞ FARE
DOĞURMUŞ' DENECEK
BİR GERİLİM FİLMİ.**

SEVİMLİ CANAVARLAR ÜNİVERSİTESİ

ORJİNAL ADI Monsters
University

YÖNETMEN Dan Scanlon

SESLENDİRENLER Billy Crystal,
John Goodman, Steve Buscemi,

Helen Mirren, Peter Sohn,

John Krasinski

YAPIM 2013 ABD

SÜRE 110 dk.

DAĞITIM UIP

PIXAR ANİMASYON'DAN ÇIKAN HER FİLMİ ÇOK SEVİYORUZ, BURASI KESİN. ANCAK BU SEVGİMİZ BAZI GERÇEKLERİ görmemize engel de olmamalı... Açıkçası Pixar stüdyoları parlak fikirleri bazen çok klişe bazen de kötü hikayelerle anlattı bazı filmlerinde... Kendi adıma “Oyuncak Hikayesi” (Toy Story) serisi, “İnanılmaz Aile” (The Incredibles) ve “Sevimli Canavarlar”ı (Monsters Inc.) bu toplamdan daha ayrı bir yerde tutuyorum. Çünkü bu filmlerin senaryoları diğerlerinden daha parlak ve daha defosuz... “Cesur” (Brave) ve “Arabalar” (Cars) gibi demode olanlar; “Ratatuy” (Ratatouille) ya da “Yukarı Bak” (Up) gibi iyi başlayıp sonra bozulanlar, “Kayıp Balık Nemo” (Finding Nemo) ya da “VOL·İ” (WALL·E) gibi iyi kotarılmış ama hikayeleri başka başka kaynaklardan oluşturulmuş parlak filmler var listede... Yine de Pixar filmlerinin ortak paydası ‘kalite’ kelimesiyle ifade edildi hep. Bu da tertemiz bir teknik yeterlilik, sempati ve samimiyet duygularıyla yaratılmış karakterler sayesinde oldu.

2001 yapımı ilk “Sevimli Canavarlar” filmi Pixar’ın dördüncü filmiydi. Farklı hikayesiyle “Oyuncak Hikayesi”nin açtığı yoldan geçerek geleneksel animasyon özelliklerinin dışına taşan bir mizahi dili, espritüelliği ve hayal gücü vardı. Çocukların çığlıklarıyla beslenen bir paralel evren ve geceleri insanların dünyasına geçip küçük çocukları geceleri korkutarak bu çığlıkları elde etmekle görevli olan canavarların maceralarını izledik...

Bu canavarlar içinde bir nevi “Laurel – Hardy” ikilisi olan Mike ve Sulley, hikayenin ana kahramanları. Kuşkusuz çok iyi yapılmış bir dublaj ‘cast’ı da cabası. Ufacık boyuna rağmen espritüel zekasıyla dikkat çeken, biraz pımpirikli, hızlı konuşan Mike’ı şovmen/ komedyen Billy Crystal seslendirirken; iri, güçlü

ve cüssesine göre hayli de duygusal olan Sulley’yi de John Goodman seslendirmişti.

Dinamik senaryosu, kıvrak mizahı ve teknik başarısıyla ilgi görmüş ama büyük rekorlar da kırmamıştı açıkçası... Yıllar sonra Pixar filme geri dönme kararı aldı almasına ama nedense yeni bir macera yaratmak yerine bir ‘öncesi filmi’nde (prequel) karar kılınmış.

“Sevimli Canavarlar Üniversitesi”, Mike ve Sulley’nin ilk filmdeki hallerinden bir geri dönüşle başlamıyor. Tabii ki küçük referanslarla ilk filme bolca gönderme yapıyor. Mike’ın küçük çocuk haliyle hikayeyi başlatıp onunla birlikte tüm canavarların canavarlık eğitimi aldıkları üniversite hayatlarından bir ‘kampüs komedisi’ çıkartmaya soyunuyor.

Açıkçası böyle olunca bu tip hikayelerin klişeleri de ‘mecburen’ devreye giriyor. Özellikle

**12 YIL SONRA GELEN
‘ÖNCESİ’ (PREQUEL) FİLMİ...
MIKE VE SULLEY’NİN
ÜNİVERSİTE YILLARI
BUGÜNÜN Z KUŞAĞI
ÇOCUKLARINA İLHAM
VERECEK Mİ? FİLM TAM BİR
‘KAMPUS KOMEDİSİ’
NİTELİĞİNDE.**

Amerikan üniversitelerinin Yunan harfleriyle ifade edilen ve tuhaf gelenekleri olan kulüplerinin birbirleriyle ve kendi aralarında yaşadıkları sulu sepken mücadelelerden çıkan komedi klişeleri...

Biliyorsunuz bu tip filmler özellikle de 80'lerin gençlik komedilerinde pek modaydı... Dolayısıyla biz bu tip komedilere hayli aşinayız ama bugünün çocukları için biraz karışık bir mesele bu. Neyse ki film bu seçiminin dezavantajlarını yine karakterlerinin sempatisiyle ve kimi güzel komik atraksiyonlarla aşmayı başarıyor.

Özellikle bugünlerin ortamında, Türkiye'de ve dünyadaki Y kuşağı uyanışının (hatta direnişinin) konuşulduğu bugünlerde daha bir anlamlı olabiliyor filmin hikayesi... Genç ve tecrübesizlikleri yüzünden güvensiz bulunan

Mike, Sulley ve diğerlerinin kendilerini ispat etme mücadelesini anlatan filmin (ve diğer benzerlerinin) hitap ettiği Z kuşağı çocukları (mesela benim oğlum) filmin mesajlarını doğru algılayıp daha çok kendine güvenli, daha cesur ve ne istediğini bilen bireyler olmalarının önemini görüyorlar.

Pixar'ın teknolojik hakimiyeti ise her filmde kendisine daha hayran bırakıyor. Üniversite bahçesinde neredeyse yüzlerce birbirine benzemez canavarın birbirinden çok farklı hareket ediyor oldukları o rengarenk genel planlar bile geline nokta çok güzel özetliyor...

Filmin başında gösterilen yeni Pixar kisası "The Blue Umbrella" şimdiye kadarkilerin en iyilerinden...

Bir okul müsabakasına bu kadar endeksli olmasaydı hikaye çok daha renkli olabilirdi...

**ÜNİVERSİTE
BAHÇESİNDE
YÜZLERCE BİRBİRİNE
BENZEMEZ CANAVARIN
FARKLI HAREKETLER
YAPTIKLARI RENKLİ
GENEL PLANLAR
GELİNE NOKTAYI
ÖZETLİYOR.**

RÜZGARLAR

★★★★

YÖNETMEN Selim Evcı

UYUNCULAR Yusuf Nejat Buluz,

Mediha Didem Türemen,

Rüçhan Çalışkur, Zeynep Gülmez,

Panayi Karanikola,

Istelyano Okumuş, Suat Usta

YAPIM 2012 Türkiye

SÜRE 117 dk.

DAĞITIM Tiglon (Evcı Film)

SON DÖNEM TÜRKİYE SINEMASINDA KARŞIMIZA KÜRT SORUNU, FAİLİ MEÇHULLER, ANADİL SORUNU, ÖTEKİ düşmanlığı gibi kökleri geçmişe uzansa da gündelik yaşamı belirleyen önemli mevzuların çıktığını görüyoruz. Travmaya dönüşmüş, üzeri örtülmüş sorunları cesur ve istismardan uzak bir dille anlatma gayretinde olan genç yönetmenler bunu yaparken güçlü bir film estetiğinden de uzaklaşmıyorlar. “Gelecek Uzun Sürer”, “Küf” ve “Tepenin Ardında” bu yönde sayabileceğimiz filmlerden birkaçı sadece.

Selim Evcı’nın ikinci uzun metraj filmi “Rüzgarlar”ı da geçmişle kurduğu bağ ve güçlü sinema diliyle bu ‘yüzleşme’ filmlerine dahil edebiliriz. “Biz 9 bin kişiydik bu adada, neden 200 kişi kaldık? Herkes böyle gitti.

Çocuklarımızı gönderdik. Okul yok, iş yok, ne yapalım? 1964’e kadar vardı, Rum okuluna gidiyordu çocuklar; sonra yasaklandı. Burada yalnız ölüm var, doğum yok artık” diyen Madam Styliani’nin sesi ve ruhunun dolandığı İmroz’a (Gökçeada) götürüyor seyircisini Selim Evcı. Gidenlerin ardından kamerasını adaya sokuyor ve filmler için ses kayıtları yapan Murat ile adanın Rum yerlilerinden (tehcir dönemi adadan ayrılmayan) Madam Styliani’yi buluşturuyor. Aralarında gelişen dostluk her ne kadar ölümün sınırlarıyla bölünse de geriye Murat tarafından kaydedilen madamın sesi ve Murat’ın adadan göçe zorlanan Rumlar için açmak istediği fotoğraf sergisi kalıyor.

Madam Styliani’nin yorgun sesi üzerinden geçmişte adada yaşayan Rumlara yapılan zulme tanıklık ediyoruz. Anlatılanlara pek de yabancı sayılmayız. Madam Styliani bu ülkenin katliam ve zulümle çevrili tarihini hatırlatıyor bizlere. Tıpkı “Babamın Sesi”ndeki ‘geçmişin’ hüzünlü sesleri gibi... “Rüzgarlar”, bu zulmün dününü ve bugünü sakın ve olgun bir sinemayla görünür kılmayı başarıyor. İmroz’da asılı kalan zaman ve

geçmişten esen rüzgar gidenlerin asla gidemediğini, orada bir yerlerde sessizce beklediklerini hatırlatıyor.

İmroz adasını da bir karakter olarak filme dahil eden Selim Evcı, adayı çok iyi tanıdığını filmin her anında hissettiriyor seyirciye. Filmin ‘sessizlik’ üzerinden belirlenen ritmi ve etkileyici atmosferi seyirciyi adadan gidenlerin huzursuzluğuyla buluşturmakla kalmıyor, kalanların tedirginliği de filme sirayet ediyor.

Madam Styliani’nin ölümünün ardından cenaze işlemleri için İmroz’a dönen torunu Eleni’nin adada yaşadıkları ve Murat’la tanışması filmin seyrini de belirliyor. Murat’ın İmroz’da sığındığı bu ‘hayalet’ geçmişin huzuru ve Eleni’nin ses kayıtları üzerinden kişisel tarihine yaptığı yolculuk iki karakter arasında sessiz ama derin bir yakınlık kuruyor.

SELİM EVCI’NIN İKİNCİ UZUN METRAJ FILMİ “RÜZGARLAR”I GEÇMİŞLE KURDUĞU BAĞ VE GÜÇLÜ SİNEMA DİLİYLE ‘YÜZLEŞME’ FİMLERİNE DAHİL EDEBİLİRİZ. YÖNETMEN İMROZ’UN YAKIN TARİHİNİ ANLATIYOR.

Burada bir parantez açıp yönetmenin ilk filmi “İki Çizgi” ile “Rüzgarlar” arasındaki benzerliklerden bahsedebiliriz. Her iki filmin erkek karakterleri arasında yakınlıklar aşkar. “İki Çizgi”nin başkarakteri Mert’in fotoğrafla, Murat’ın ise ses kayıtları ve fotoğrafla ilgilenmesi; ikisinin de kadınlarla sorunlu ilişkiler yaşamaları ve iletişimsizliğin ve yabancılaşmanın hakim olduğu bir dünyaya hapsolmaları yönetmenin filmlerindeki ortak temalar olarak karşımıza çıkıyor.

Filmin görüntü yönetmenliğini de üstlenen Selim Evcı bu yükün altından kalkmayı başarmış. Kameranın karakterlerle kurduğu ilişki, seyirciyle ada arasındaki ilişkiyi de belirliyor. Adanın da bir karakter olarak hikayeye dahil edilmesi öznel çekilen planlarla anlam bulurken; adadaki rüzgarın, ağaçların, evlerin ve denizin

sesi bugünle geçmiş arasında gizli ve kayıp bir bağ kurmamıza da yardımcı oluyor. Yönetmen filmini bu ‘kayıp’ duygusu üzerine inşa ederken; filmin biçimine sinen sükunet ve karakterlerin huzursuzluğu bu noktada daha anlam kazanıyor.

Oyuncu kadrosunda yer alan Yusuf Nejat Buluz ve Mediha Türemen’in sade oyunculukları ve filmin tamamında sesiyle yer alan Rüçhan Çalışkur’un varlığı filme güç katıyor.

“Rüzgarlar”, geçmişle cesurca yüzleşirken, mekanın hafızasını ve gidenlerin hüznünü etkileyici bir sinema diliyle ortaya koyduğu için üzerine düşünmeyi ve izlenmeyi hak ediyor.

Her sahne üzerinde titizlikle çalıştığını hissettiğimiz yönetmenin görüntü yönetimine özeni övgüyü hak ediyor.

Murat’ın sergi salonunda adanın geçmişine yönelik okuduğu ‘didaktik’ metin filmin sadeliğiyle çelişiyor.

ADANIN BİR KARAKTER OLARAK HİKAYEYE DAHİL EDİLMESİ ÖZNEL ÇEKİLEN PLANLARLA ANLAM BULURKEN; RÜZGARIN, EVLERİN VE DENİZİN SESİ BUGÜNLE GEÇMİŞ ARASINDA GİZLİ BAĞ KURUYOR.

38 ŞAHİT

ORJİNAL ADI 38 Témoins

YÖNETMEN Lucas Belvaux

OYUNCULAR Yvan Attal,

Sophie Quinton, Nicole Garcia,

François Feroleto,

Natacha Régnier

YAPIM 2012 Fransa-Belçika

SÜRE 104 dk.

DAĞITIM M3 Film

(Codex Medya)

BELÇİKALI SİNEMACI LUCAS BELVAUX, HAKKINDA KESİN YARGILARDA BULUNULMASI PEK KOLAY BİR İSİM SAYILMAZ.

Bir düzine civarı film yönetmiş olduğu halde kendisine usta ya da kalburüstü sinemacı payelerini verebilmek henüz pek mümkün olmadığı gibi, filmlerinden herhangi birinin başyapıt düzeyine yaklaşıp yaklaşmadığı da tartışmaya açık bir husus. Öte yandan hemen her filminin belli bir seviyenin üzerinde seyrettiği ve sıradanlık kavramıyla Belvaux'yu yan yana getirmenin de düpedüz ayıp kaçacağı ise aşikar.

Filmlerinde genellikle sosyo-politik temalarla suç ve gerilim öykülerini bir araya getiren Belvaux, son filmi "38 Şahit"te de farklı bir reçete uygulamıyor ve ulaştığı netice de diğer filmlerinden pek uzağa düşmeyecek biçimde ilgi çekici fakat bir taraftan da "Ama işte hepsi o kadar" demekten kendimizi alamadığımız bir noktaya varıyor.

Aslında filmin çıkış noktası hayli enteresan. Fransa'nın liman kentlerinden Le Havre'da bir gece gencecik bir kız vahşice öldürülüyor ve polis soruşturması da anında başlatılıyor. Ancak Belvaux o klasik "Katil kim?" sorusunu elinin tersiyle ittiği yetmiyormuş gibi, bir güzel buruşturup gözünü kırpmadan da çöpe atıyor.

Cinayeti kimin neden işlediğiyle zerre kadar ilgilenmeyen yönetmen, bir suça kayıtsız kalmanın en az o suçu bilfiil gerçekleştirmek kadar alçakça olup olmadığı sorusunun ağırlığıyla baş başa bırakıyor bizi. Cinayet anını bir kez olsun perdeye taşımıyor Belvaux ancak filmini son nefesini çoktan vermiş, yerde kan revan içinde yatmakta olan genç kızın cansız bedeniyle açıyor ve bu dehşet verici görüntüyle bir anlamda bizi de cinayeti görmezden gelmeyi seçen 38 mahalle sakiniyle aynı iç hesaplaşmanın bir tarafı haline getiriyor.

Belvaux'nun en cesur ve müessir hamlesi günümüzde toplumsal aldırmazlığın ne boyutlara ulaştığını yüzümüze çarpması oluyor. Dahası bir adım da ileri gidiyor yönetmen ve kendi menfaatimizden gayrısını umursamayan varlıklar olarak konformizmimize yönelen en ufak bir tehdide karşı nasıl da dört elle riyakarlığa sarıldığımızın altını kalınca çiziyor. İçinde büyüyen nedamet, ruhunu günden güne kemirirken artık bu vicdan azabıyla daha fazla yaşayamayan ve 'suskunluğunu' polise itiraf eden Pierre'in mahalle ahalisinden gördüğü reaksiyon etik dışı olmasının yanında modern diye addettiğimiz günümüz toplumuna çevrilmiş bir ayna olması itibarıyla da aynı düzeyde ürkütücü aslında. Yönetmenin, biraz da mübalağa edecek olursak Hitchcock filmlerini aratmayan kimi gerilim motiflerini bu minval

FRANSA'NIN LİMAN KENTİ
LE HAVRE'DA BİR GECE
GENCECİK BİR KIZ VAHŞİCE
ÖLDÜRÜLÜYOR VE POLİS
SORUŞTURMASI
BAŞLATILYOR. ANCAK
LUCAS BELVAUX O KLASİK
"KATİL KİM?" SORUSUNU
ELİNİN TERSİYLE İTİYOR.

üzere kurması da hayli manidar.

Bir de karakterlerine özlü lakırdılar ettirme yanlığına düşmeseymiş Belvaux. Bilhassa gazeteci kadın ile Pierre'in kız arkadaşı arasındaki gereksiz yere dallandırılan diyaloglar ve polis komiserinin sosyal bilimler uzmanı kabilinden yaklaşımı filmin mesajlarını gelişigüzel gözümüze sokmaktan başka bir işe yaramıyor. Pierre dışındaki karakterlerin derinleştirilememesinden doğan gediği kapatma çabası gibi görünen bu tavır filmin bazen fazlaca didaktik bir hale bürünmesine yol açıyor. Halbuki Belvaux diyalogları geri plana ittiği anlarda zaten hem görsel hem de işitsel bazı metaforları gayet etkili bir biçimde kullanıyor. Örneğin Le Havre'ın bir hayalet şehri andıran boş sokaklarının insanoğlunun aymazlığıyla ilişkilendirilmesi ve sık sık duyduğumuz gemi

düdüğünün öldürülen kızın çığlıklarına da gönderme yapan uyanma çağrısı filmdeki tüm söz öbeklerinin toplamından daha çarpıcı muhtemelen.

Son bir not da filmin finalindeki yeniden canlandırma sahnesi için düşelim. Usta yönetmen Brian De Palma için "Filmlerinin çoğunu tek bir sahne için çeker, gerisi teferruattır" denir. Aynı cümleyi sarf etmek Lucas Belvaux'ya haksızlık olmakla birlikte, "38 Şahit" in zirve noktasını oluşturan final, izleyenler üzerinde aşağı yukarı buna benzer bir his uyandırabilir.

Yvan Attal karakterinin psikolojik ıstırabını her geçen dakika daha da gerçek kılıyor.

Keşke şahitlerin sessizliğinin ardındaki güdüleyiciler biraz daha işlenebilseymiş.

**BRIAN DE PALMA İÇİN
"FİLMLERİNİN ÇOĞUNU
TEK BİR SAHNE İÇİN
ÇEKER" DENİR. "38
ŞAHİT"İN ZİRVE
NOKTASINI
OLUŞTURAN FİNAL DE
İZLEYENDE BENZER
BİR HİS UYANDIRIYOR.**

SESSİZ EV

ORİJİNAL ADI Silent House

YÖNETMENLER Chris Kentis,

Laura Lau

OYUNCULAR Elizabeth Olsen,

Adam Trese, Eric Sheffer Stevens,

Julia Taylor Ross, Adam Barnett,

Haley Murphy

YAPIM 2011 ABD-Fransa

SÜRE 86 dk.

DAĞITIM Medyavizyon

“SESSİZ EV”, BİR KORKU-GERİLİM FİLMİ OLARAK HOŞ BİR ‘FARKLILIK’ İÇERİYOR; BAŞTAN SONA HİÇ KURGU-MONTAJA BAŞVURMADAN, TEK BİR UZUN PLANDA BAŞLAYIP BİTİYOR. İLK SAHNEDEN SON SAHNEYE, TEK ÇEKİM GİBİ İLERLİYOR.

BİLİMKURGU, KORKU, AKSİYON VE FANTASTİK; SİNEMADA YENİLİKLERE EN MÜSAİT TÜRLER HİÇ ŞÜPHEZ. YENİ keşfedilen bir görsel efektin yahut mesela ‘mermi zamanı’ diye

Türkçeleştirilebileceğimiz ‘bullet-time’ gibi efektlerin ferah ferah kullanıldığı alan, bu saydığımız türler.

“Sessiz Ev” de, bir korku-gerilim filmi olarak hoş bir ‘farklılık’ içeriyor; baştan sona hiç kurgu-montaja başvurmada, tek bir uzun planda başlayıp bitiyor.

Bu meşakkatli denemenin nasıl bir masaüstü çalışması, kılı kırk yaran bir ön hazırlık ve prova gerektirdiğini tahmin edersiniz. Çekim (hikaye) başladığı andan itibaren hiç zaman sıçraması olmadan, oyuncular an be an takip ettiğimiz bu ‘gerçek zamanlı’ çekim tekniği, aynı zamanda gerilim-korku filmlerine ekstra bir ‘gerçeklik’ duygusu da katıyor şüphesiz. Sinemaseverler, bunun en meşhur örneğine 1948’de Alfred Hitchcock ustanın imza attığını bilir. Büyük usta “Ölüm Kararı” (Rope) adlı, upuzun tek bir çekimden ibaret yapıtıyla adeta sinema dersi vermişti, daha 65 yıl öncesinden... Tabii o dönem dijital kamera olmadığından ve belli aralıklarla negatif film değiştirmek için kamerayı durdurmak gerektiğinden, gözle kolay fark edilmeyecek anlarda bir objeye odaklanarak geçiş yapmış, ama 80 dakikalık filmi tek seferde çekilmiş gibi göstermeyi başarmıştı.

“Sessiz Ev” de aynı taktiği izliyor. Ortalama 10’ar dakikalık bölümlere sahip film, bilgisayar efektlerinin yardımı ve kusursuz montajıyla bu ‘ara’ları hiç hissettirmiyor. İlk sahneden son sahneye, gerçek zamanlı tek çekilmiş gibi akıp gidiyor.

Buraya kadar iyi de, filmin kendisi nasıl diye sorarsanız, durum pek parlak değil ne yazık ki. 1940’ların sonunda Uruguay’ın küçük bir köyünde gerçekten yaşanmış bir olayı konu

alıyor film.

Babası ve amcasıyla birlikte, bütün kış boş duran göl kıyısındaki kocaman evlerini toparlamaya giden Sarah, tesisattaki problemten ötürü elektrik dahi olmayan bu evde tuhaf sesler duymaya başlıyor. Evin içinde bazı varlıkların dolaştığını düşünürken, babası başına sert bir cisimle vurularak yaralanıyor. Kapıların kilitlerini açamayan, babasıyla tartışan amcasının arabayla bir süre önce oradan uzaklaşmış olmasından ötürü de kaçamayan Sarah, koca evde elinde fener ve gaz lambalarıyla tam bir kabus yaşıyor. Bir yolunu bulup kendini yola attığında, amcasının arabayla geldiğini görüyor, ona olan biteni anlatıyor ve tekrar eve giriyorlar. Bu aşamadan sonra ise film beklenmedik (veya tahmin edilebilir) bir manevra yaparak, neler olduğunu gözler önüne

sermeye başlıyor.

Bu noktadan itibaren bazıları için 'spoiler' vermek gibi olacak ama üstü kapalı geçerse, film çocuk tacizi, ensest, geçmişin bilinçaltına işleyen günahları gibi temalar etrafında dolaşıyor. İlk bir saat boyunca ruhlu-perili bir 'kabuslar evi' hikayesi izlediğimizi düşünürken, olaylar tersine dönüveriyor ancak bu sürprizli konu ve özgün çekim tekniği bile filmi sıkıcılığa düşmekten kurtaramıyor.

İlk yarım saatten sonra dikkat dağılmaya başlıyor. Zira tek planlık uzun çekimde en büyük numara 'karanlık' ve Sarah'nın 'ödünü patlatan' anlık sesler. Tabii bizim de bu ani 'böh'lerle korkmamız isteniyor.

2010'da Gustavo Hernández'in yönetiminde yine aynı teknikle çevrilen "La Casa Muda"nın rimeyki olan "Sessiz Ev", hepi topu üç kişi

arasında gelişip sonuçlanan, bittikten sonra "Ama biz bu numarayı daha önce görmüştük" diyeceğiniz bir gerilim.

Bazı anlarda "Pananormal Activity"nin sularına yelken açan, ama neyse ki 'sahte belgesel' (mockumentary) numarasına başvurmeyen film, özgün filme yeni bir şey eklemeyen, ortalamanın altında bir deneme. Tabii asıl mesele, böylesi önemli bir konunun (çocuk tacizi, ensest) psikolojik derinliğine inilmeden, korku numaralarıyla perdeye taşıyıyor olması. Filmin inandırıcılığını kaybettiği nokta zaten tam da burası!

Sarah rolündeki Elizabeth Olsen, zorlu bir performansın altından iyi-kötü kalkıyor.

Keşke Uruguay yapımı orijinal filmi de sinemalarda görebilsaydık!

**BAZI ANLARDA
"PANANORMAL
ACTIVITY" NİN
SULARINA YELKEN
AÇAN, AMA NEYSE
Kİ 'SAHTE BELGESEL'
NUMARASINA
BAŞVURMAYAN BİR
FİLM BU.**

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

DÜNYA SAVAŞI Z

HİPNÖZCÜ

İNŞALLAH

SESSİZ EV

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
38 ŞAHİT							
DÜNYA SAVAŞI Z	★★★				★★	★★	★★★★
HİPNÖZCÜ							
İNŞALLAH		★★★★					
RÜZGARLAR				★★	★	★★	
SESSİZ EV		★★					
SEVİMLİ CANAVARLAR ÜNİVERSİTESİ		★★★★		★★★★			
BABADAN OĞULA		★★★★		★★★★	★★★★		★★★★
BAŞVURU: KABUL				★★	★★		
BENİM ÇOCUĞUM		★★★★		★★★★	★★★★		
BİLİNMEZE DOĞRU: STAR TREK	★★	★★★★		★★★★	★★		★★
BİR ŞARKININ PEŞİNDE		★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★		
DEVİR		★		★★★★	★★★★	★★★★	
ERKEK AKLI			★	★	★★		★★★★
EVDE		★★★★		★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
FELEKTEN BİR GECE III				★★	★★★★		★★
HAVADA AŞK VAR							★★
KARANLIKTAN GELEN		★★★★			★★★★		★★
MAN OF STEEL	★★★★	★★★★		★★	★★★★	★★★★	★★
MUHBİR		★★					
SAKSI OLMANIN FAYDALARI		★★★★		★★★★			
SİHİRBAZLAR ÇETESİ		★★★★		★★		★★	★★★★
TRANS				★★★★	★★★★		★★
HÜKÜMET KADIN	★★	★★	★	★★	★	★★	★★
LINCOLN	★★★★	★★★★★	★★		★★★★	★★★★	★★★★

HAFTANIN FİLMLERİ GÖSTERİMİ DEVAM EDENLER HAFTANIN DVD'LERİ

“ZENGİN MUTFAĞI” VE ‘ELENSE’DEN ÇOK ÖTESİ

15-16 Haziran 1970'deki eylemlerin yıldönümünde, **Başar Sabuncu** filmi **“Zengin Mutfağı”**nı hatırlayalım. Aynı bugünlerdeki gibi, **toplumsal hareketin yaratıcı gürültüsü** yanında siren seslerinin, köpek havlamalarının duyulduğu İstanbul'da küçük bir mutfağa dalıyoruz.

GEÇEN HAFTA, GEZİ PARKI'NA YÖNELİK 'NİHAİ' POLİS SALDIRISI GERÇEKLEŞMEDEN BİRKAÇ GÜN ÖNCE, PARKTAKİ SİNEMACILAR ÇADIRI'NDAN ÇIKIP MEYDANA DOĞRU BİRLİKTE YÜRÜDÜĞÜMÜZ 30'LU yaşlardaki sinemacı arkadaşım, 1980 öncesinde de bu çapta eylemler olup olmadığını sordu. “Böylesi Türkiye tarihinde yok” dedim... 1991'de Zonguldak'taki büyük grevden ve hâlâ büyük bir heyecanla anımsadığım iki günlük yürüyüşten, 1970'in 15-16 Haziran günlerindeki işçi eylemlerinden söz ettim kısaca.

Ankara yolu üzerindeki dar bir boğazda yolu binlerce polis tarafından kesilen 80 bin madencinin öyküsü, ne yazık ki bir iki kitap çalışması ötesinde sanata pek yansımada. 43 yıl önce İzmit-İstanbul hattında yaşanan 15-16 Haziran eylemleri de öyle sayılır. İşçi sınıfının bu tarihi günleri, bildiğim kadarıyla “Zengin Mutfağı” dışında sanatsal açıdan ne yazık ki pek fazla yankı bulmamış durumda. Öyleyse, doğrudan doğruya yaşadığımız muazzam süreci çağrıştırması ve yıldönümü olması bakımından “Zengin Mutfağı”ndan içeri girelim.

Vasıf Öngören'in 1977'de yazdığı aynı adlı, geçen yıl yeniden sahnelendiğinde küçük çaplı bir saldırıya uğramış olan tiyatro oyunundan Başar Sabuncu'nun 1988'de sinemaya aktardığı “Zengin Mutfağı”, baştan sona kapalı mekanda, zengin bir işadaminin mutfağında geçen, 15-16 Haziran olaylarının havasını yalnızca seslerle yansıtan bir “İçeridekiler-Dışarıdakiler / Aşağıdakiler-Yukarıdakiler” öyküsüdür. Şener Şen, Nilüfer Açıkalın, Gökhan Mete, Oktay Korunan ve Osman Görge'nin rol aldığı film, ailesiyle birlikte Avrupa'ya ‘tüydüğü’ için ortalıklarda görünmeyen Kerim Bey'in yanında yıllardır çalışan mutfağın aşçısı eski

Pehlivan Lütfi Usta, onun yardımcısı genç kız ve nişanlısı, evin şoförü ve onun işsiz kalmış bir işçi olan ağabeyi Ahmet'i getirir karşımıza. Filmin daha ilk çeyreğinde, hiçbir şeyden haberi olmayan Lütfi Usta ve o gün nişanlanacağı Türkoloji öğrencisi Selim'i bekleyen genç kız ile dışarıdan gelen Ahmet arasında şu konuşmalar geçer.

“İstanbul'un altı üstüne geldi birazcık. / Olaylar mı var? / Yine şu öğrenciler değil mi? Basacaksın arkadaş bunlara sopayı... / Yok, öğrenciler değil, işçiler yürüdü bu sefer. Kimse de duramadı önlerinde. Senin anlayacağın Pehlivan Lütfi, işçiler İstanbul'a şöyle bir elense çekti.”

Dışarıdan gelen siren ve helikopter sesleri ile köpek havlamaları eşliğinde akıp giden, radyodan yayılan Hasan Mutlucan'ın kahramanlık türküleri dışında müzik çalışması bulunmayan “Zengin Mutfağı”, radyodan duyulan sıkıyönetim ilanı, ardı ardına okunan ‘arananlar’ listeleri ile hiç görmediğimiz ama çok büyük ve geniş çaplı olduğu sürekli hissettiren işçi ayaklanması arasında sembolik bağlar kurarak ilerler. Şener Şen'in canlandığı Lütfi Usta'nın anlatımı üzerine kurulu film, 16 Haziran'dan 12 Mart'a ve bir kez daha sıkıyönetim ilan edilen faşist darbeye sıçrayarak, başkarakterin bildiği tek dünya olan ‘mutfak’ ile büyük bir altüstün yaşandığı, iki gün boyunca ‘ayakların baş olduğu’ dış dünya arasında sağlam bir bağ kurar. Üstelik Kerim Bey eve bir de ‘köpek’ getirmiştir!

Havlayan köpeklerin doğrudan doğruya dışarıdaki düzeni ve temsilcilerini ('itlerini') simgelediği “Zengin Mutfağı”nda, Lütfi Usta'nın filmin başında doğrudan doğruya seyirciye yönelttiği “Bu mutfakta kalayım mı, gideyim mi?” sorusuna yanıt aranır.

Baştan sona kırk metrekairelik bir mutfakta geçmesine karşın en ufak çapta bile sıkıntı duygusu

uyandırmayan “Zengin Mutfağı”, Brecht estetiğinin sinemamızdaki en önemli yansımalarından biridir ve açık söylemek gerekirse, eleştirmenlerin vurguları bir yana, hakkı yenmiş bir filmidir. Sınıf bilinci ile bilinçsiz insanlar arasındaki çelişkiyi çok etkili bir üslupla yansıtan Başar Sabuncu, noktayı da Lütfi'nin ağzından şöyle koyar:

“Yahu biz kimlere hizmet ediyoruz? Bu arada itler çoğaldı... Üç taneler şimdi, ya sabır... Yahu biz kimlere hizmet ediyoruz? İnsan kimlere hizmet ettiğini düşünmeli. Ayırlayım diye düşünüyorum... Ama zoruma gidiyor, yirmi yıldır burada, Kerim Bey'in köşkünde aşçılık yapmışım (...) İşte bu yüzden bir de size danışayım dedim. Ayrılmaya karar verdim. Ama yine de danışayım dedim. Ayrılmak mı zor, Kerim Bey'e hizmet etmek mi? Hadi bana eyvallah!”

Tüm Türkiye'nin ayağa kalktığı ve ‘elense çekmek’ten çok daha öteye geçtiği şu günlerde, 15-16 Haziran'ı bir kez daha anımsamak ve “Zengin Mutfağı”nı yeniden seyretmek, hiç fena olmaz.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

ESARETİN BEDELİ

Frank Darabont'un "Esaretin Bedeli" (**The Shawshank Redemption**) ABD salonlarında gişe hasılatlarında başarısız oldu. Ama sonrasında; **ev sinemasında büyük bir coşkuyla** karşılanan ve fısıltı gazetesi sayesinde ünü giderek yayılan 1994 yapımı film, imdb sitesinde **'Tüm zamanların en iyi filmi'** unvanını birkaç yıldır kimselere kaptırmamakta... Tim Robbins ve Morgan Freeman'ın başrolde oldukları gerçek bir modern klasik de diyebiliriz.

STEPHEN KING'İN 1983'TE YAZDIĞI BİR HİKAYE, "THE WOMAN IN THE ROOM", FRANK DARABONT TARAFINDAN 1987'DE KISA FİLM OLARAK ÇEKİLİR. KING BU FİLMİ BİR ŞEKİLDE SEYREDER VE DARABONT'U YAZDIĞI BİR MEKTUPLA KUTLAR. İKİSİ ARASINDA BAŞLAYAN BU ARKADAŞLIK, DARABONT'UN, YAZARIN 1982'DE BASILMIŞ BİR hikayesini 1987'de ondan son derece kelepir bir fiyatla satın almasını sağlayacaktır. İşte o hikaye "Esaretin Bedeli"dir...

"Rita Hayworth And The Shawshank Redemption" adlı hikaye Stephen King'in korku öğeleri taşımayan üç hikayesini bir araya topladığı "Farklı Hikayeler" (Different Stories) adlı kitabındaki ilk hikayedir. Diğer ikisi bizim perdede Rob Reiner yönetmenliğinde "Benimle Kal" (Stand By Me, 1986) adıyla izlediğimiz "The Body" ve Bryan Singer'ın çektiği "Ölümcül Sır"dır (Apt Pupil, 1998).

1994'ün eylül ayında ABD vizyonuna giren film, gişede batır. Birçok eleştirmen film hakkında iyi yazılar yazmıştır halbuki. Film, 1994 Akademi ödüllerinde 7 dalda (film, erkek oyuncu-Morgan Freeman, uyarlama senaryo, görüntü, kurgu, müzik ve ses) aday olur, ama hiçbirini kazanamaz. Ama bu kötü başlangıç böyle devam etmez. Fısıltı gazetesiyle filmin ünü ev videosunda patlar. 1995'in en çok kiralanan videosu olan film, TV satışları ve

DVD sayesinde kâra geçmeyi başarır.

Düşük tempolu sayılabilecek bir hapisane dramının gişede başarısız olup da sonradan başta edilmemesinin nedeni neydi peki? "Esaretin Bedeli"nin senaryosu dramatik yapıyı harfi harfine başarıyla kurar. Süresinin ilk yüzde 25'lik kısmında karakterlerini tanıtır, onların hedeflerini belirler ve yaşanan zorluklar, tehditler ortaya çıkarılır; ortadaki yüzde 50'lik kısmında bu amaca ulaşma çabaları ve gelişmeler gösterilirken son yüzde 25'de yokuş aşağı hızlanarak iner film ve nihai amacın gerçekleştirilme safhası anlatılır.

En sevilen hapisane filmlerinin de verdiği mesajı verir aslında: "Umudun tükendiği bir yerde bir adam umut getirir". Kendisini aldatan karısını ve aşığını öldürmekten hüküm giymiş Andy (Tim Robbins) Shawshank hapisanesindeki birçok mahkûmun da ruhunu kurtarır. Özellikle de şartlı tahliye talepleri sürekli reddedilen Red'in (Morgan Freeman) umuda ve sonunda da özgürlüğe kavuşmasını sağlar. Dolayısıyla "Esaretin Bedeli" sonunda ne olursa olsun 'umut'un galip geleceği mesajını izleyicisine verir... Thomas Newman'ın müziği bile 'umut' çağrışımları içerir. Bir hapisanede geçiyor olmasına rağmen

seyirciye bir terapi sunar film. Darabont filmi üç sağlam ayağın üzerine oturtur: 1. Dinsel ve inançsal göndermeler... 2. İlahi adalet, sabreden derviş gibi klasik öykü temaları... 3. Göstergibilimsel semboller... Andy'nin onu aldatan karısı yüzünden çileli bir hapis hayatı yaşamak zorunda kalması, en başta filmi kadın düşmanı gibi gösterse de Andy'nin kaçışını sağlayan temel araçlardan biri onun heteroseksüel olmasının (burada bir vurgu var!) neticesinde kimsenin kuşkulandığı, hücresinin duvarındaki deliği kamufle eden kadın posterleridir... (Üstelik de kaçışını sağladığı deliği örten posterin üzerinde duvara 'ANNE' yazmıştır Andy...)

Andy'nin Hz. İsa olarak da okunabileceği bir alt-okumaya sahip olan film, erkek dostluğunun da en doğru işlendiği filmlerden biridir. Ana karakterin 'beyaz ırk' Andy olmasına rağmen hikayeye kılavuzluk eden kişi 'siyah ırk' Red'dir. Ayrıca hapisane filmlerinin sonu genelde adaletin tecellisiyle biterken, "Esaretin Bedeli" sistemi yasadışı bir yolla kıran ve özgürlüğünü, 'geç gelen adalet'le değil kurnazlığı ve 'iyiliğiyle' kazanan Andy'nin hikayesini anlatır. Film, yönettiği düzenin içinde suçluların barındırılmasına rağmen yozlaşmış bir müdürün kötü rejimine karşı illegal bir başkaldırı gösteren Andy'yi kutsar ve onaylar. Bu

yönüyle de oldukça sıradışıdır. Biz Andy'nin masum olduğunu seyirci olarak biliriz. Ancak otoritenin bu bilgiden haberi yoktur. Yani aslında Andy son tahlilde otoritenin gözünde hâlâ iki kişiyi hunharca öldürmekten suçludur. Düşünüldüğünde, bu küçük ayrıntılar, filmin etkileyiciliğini arttıran unsurlar olarak yer alırken, ister bolca dinsel göndermeli olsun, ister Vladimir Propp'un 'Masalın Biçimi' teorisini harfi harfine takip etsin, film, içerdiği sıcak duygularla birleşerek kimi boşlukların üstünü iyice örtmekte. "Esaretin Bedeli"nin bu kadar sevilen bir film olmasının nedeni her kesimden insana dağıttığı bu mavi boncuklar olduğunu söylemek sanırsız ki yanlış olmaz. (Filmin renk paletinin de mavi ağırlıklı olması boşuna değildir zaten)

Frank Darabont 1999'da yine Stephen King'in korku öğeleri taşımayan, biraz da doğüstü materyallerle beslediği hapisane draması "Yeşil Yol"u (The Green Mile) çekerek bu sefer gişeden itibaren kazanmayı hedeflese de ikinci bir "Esaretin Bedeli" vakası yaratamadı. Ama aynı yönetmen yıllarca 'çekilemez' denen Stephen King'in en karanlık hikayelerinden biri olan "Öldüren Sis"i (The Mist) öyle cesur bir tavırla uyarladı ki izleyiciler salonlardan şok içinde çıktılar.

“YAŞAMA İNANDIKLARI İÇİN DOĞURUYORLAR!”

Berlin’den iki ödülle dönüp 32. İstanbul Film Festivali’nin **“Sinemada İnsan Hakları”** bölümünde yarışan **“İnşallah”**ın yönetmeni **Anaïs Barbeau-Lavalette**, sorularımızı yanıtlarken, **İsrail-Filistin** savaşının üzerine bindirdiği yükü de samimi bir perspektiften yansıttı.

ANAÏS BARBEAU-LAVALETTE’İN SENARYOSUNU YAZIP YÖNETTİĞİ “İNŞALLAH” (INCH’ALLAH), BERLİN FİLM FESTİVALİ’NDE “PANORAMA” ÖZEL MANSİYON VE FIPRESCI ÖDÜLÜ’NE LAYIK GÖRÜLMÜŞTÜ. “İNŞALLAH”, Batı Şeria’daki bir Filistin mülteci kampında, geçici bir klinikte kadın doğum uzmanı olarak çalışan Chloé’nin farklı kesimlerden tanıdıklarıyla birlikte savaşın etkisini hissettiğini anlatıyor. 32. İstanbul Film Festivali’nde “Sinemada İnsan Hakları” bölümünde de yarışmış olan film, bu hafta Ankara sinemalarında gösterime giriyor. İstanbul gösterimleriye 5 Temmuz’da başlıyor...

Bu filmi çekmek için İsrail ve Filistin’de epeyce vakit geçirdiniz sanırım...

İlk hedefim belgesel çekmekti, bunun için oraya gitmiştim fakat orada yaşadıklarım, tanık olduklarım beni çok etkiledi. 12 yıl boyunca iki taraf arasında gidip geldim. Evet, film kurmaca ama gerçeklerden ve gerçek olaylardan esinleniyor.

Filistinlilerin sıkıntılarına daha çok tanık oluyoruz; peki İsrail halkının acıları neler?

En büyük acıları, seçmedikleri bir hayatı yaşamak zorunda kalmaları. Özellikle yeni nesil. Askerlik görevleri mecburi ve henüz 16-17 yaşında koca koca silahları taşımak zorunda kalıyorlar. Birçoğu gerçekten de diğer tarafla tanışmak istiyor. Ben her iki tarafa da gidebildiğim için hepsi bana özendi, “Ötekileri anlat” dedi. Bizler, televizyonda bu savaşa ait hep ama hep aynı imgeleri görüyoruz. Artık empati bile duymuyoruz. İnsan yüzleri, özellikle de kadın yüzleri kullanarak bu empatiyi yeniden canlandırmak istedim.

Her iki tarafı göstermeniz de daha çok Filistinlilerin tarafındasınız gibi... Taraf tuttuğunuzu düşünüyor musunuz?

Film, objektif olduğu için taraf tutmak istemeyen bir kadın hakkında. Savaşın ortasındaysanız savaştan uzak duramazsınız, savaşı sadece izleyemezsiniz. Kadın, savaş gerçeği ile kuşatılıyor. Bu

durumda taraf tutmak zorunda kalıyor. Dolayısıyla filmde de ağırlık bir tarafa kayıyor. Bilinçli bir tercih bu. Filistinlilerin gerçeğine karşı daha hassassız. Öte yandan İsrail’deki trajediyi, gerçekliği de yabana atmak istemedim. Onu da ayrıntılarla görselleştirmek istedim. Örneğin, film, ölecek olan İsrailli bir çocukla açılıyor ve yine onunla sonlanıyor.

Ana karakteriniz Batılı, görev için İsrail’de yaşıyor, Filistin’de çalışıyor. İki bölgenin de ortasında. Sizinle karakter arasında birçok benzerlik var. Karakter sizi mi yansıtıyor?

Senaryoyu yazarken her zaman kendimizden yola çıkarız. Ben Chloé değilim ama Chloé benim ‘alter ego’m (diğer benliğim) olabilir. Chloé karakterinin Batılı bakış açısını ve o hassasiyeti taşımasını da istedim. Başlarda politik bir tavır sergilemeyen fakat sonra bir tarafa daha yakın duran bir karakter olarak kurguladım.

Doğum, annelik gibi pek çok kadınsı tema da dikkat çekiyor. Savaşta kadın olmak da meselelerinizden biri miydi?

Belki inanmayacaksınız ama bunu bilinçli bir şekilde yapmadım. Yani, üç kadın karakterle yola çıkmak gibi bir fikrim yoktu. Sanırım kadın olduğum için kendiliğinden, doğal olarak böyle gelişti hikaye. Savaşın sürdüğü bir bölgeye gittiğinizde, kadınlar en öf saflarda savaşıyorlardı belki ama hep

oradaldır, hep varlardır. Böylesine savaşa çevrili bir ortamda onları doğum yaparken görürsünüz. Hâlâ umut vardır onlara göre. Küçük askerler yetiştirmek için değil, yaşama inandıkları için doğururlar. Savaş dünyasında bu, gerçekten de çok güçlü bir imge.

Doğurmak, ulus olmak, ölümler devam ederken nüfusu korumaya çalışmak şeklinde de algılanabilir...

Genelde duyduğumuz söylem, bu şekilde dünyaya katılmak, direnişlerini böyle sergilemek istedikleri yönünde. Bu,

bence oldukça saf bir niyet.

12 yılınızı orada geçirdiniz. Bu süre zarfında neler değişti?

Artık her iki taraf da şiddete daha az başvuruyor. Oraya gittiğim ilk günlere kıyasla benim de öfkem azaldı. Her ne kadar herkes tarafından sevilme de bunu, yeni devlet başkanı da kolaylaştırmış olabilir. Direniş söylemini sürdürmedi. Her iki tarafta da genç nesil, bir araya gelebilmek için barışçıl bir yol arıyor. Birbirleriyle iletişim kurmak istiyorlar. Mülteci kamplarını ilk ziyaret ettiğimde, herkes

saldırmaya hazırdı. Artık bunlar geçmişte kaldı.

Sizin çözüm öneriniz nedir peki?

Filmin sonunda, küçük çocuklar duvarda bir delik açıp Filistin tarafından İsrail'e bakıyor. Şiirsel, metafor yüklü bir resim bu. Benim umutlarımı yansıtıyor. Hemen dünden bugüne gerçekleşmesi beklenemez elbette, ancak bu çocuklar büyüyecek ve komşularıyla barış yapmaya hazır hale gelecekler. Birbirlerini görmeleri, birbirleriyle konuşmaları şart. Hükümetler ise bunu yasaklıyor...

* Bu röportaj, <http://www.ksr.org.tr> sitesinden alınmıştır.

YAŞLI ADAM VE ÇOCUK

Claude Berri imzalı dokunaklı dram, İkinci Dünya Savaşı'nın son döneminde, Fransa kırsalında geçen, etkileyici bir **dostluk, büyüme ve hayatı anlama** öyküsü. Usta aktör **Michel Simon'un** döktürdüğü yapım, güçlü bir mizah duygusu da içeriyor. Bir adı da "Biz İkimiz" olan "**Le Vieil Homme Et L'enfant**" (1967), duygulara seslenen nefis bir sinema yapıtı.

1 943'ÜN SONLARINDA, FRANSA'DAYIZ. CLAUDE, SEKİZ YAŞINDA BİR ÇOCUK. YAHUDİ. BU CİDDİ BİR RİSK Ö DÖNEMDE, ÇÜNKÜ AİLESİYLE BİRLİKTE NAZİ İŞGALİ ALTINDA YAŞIYOR. AİLE İÇİN, HER AN TUTUKLANMA VE TOPLAMA KAMPLARINA GÖNDERİLME İHTİMALİ YÜKSEK. ANNE-BABASI, ÖPEREK, KOKLAYARAK, BİR AİLE DOSTLARININ YANINA, KIRSALA yolluyorlar küçük Claude'u.

"Savaşı anlamayı reddediyorum" diyen çocuğun gittiği ev, yaşlı, Katolik çift e ait. Kolay sinirlenen, eski günlere, yitirilmiş değerlere inanan, tutucu, anti-semitik yaşlı adam Pepe ile Claude arasında kısa sürede çok güçlü bir dostluk kuruluyor. Claude, yaşlı adamın sırdaşı, en yakın dostu oluveriyor birden.

Savaşın dehşetinin sokağı etkilediği zor günlerde, etrafında gelişen trajik olaylara duyarlı bir çocuğun hayal gücü süzgecinden geçirilmiş öykü, sürece ve hayata dair, şiirsel bir nostalji hissi oluşturuyor ve işte diyor, ilk aşkıyla, hayal kırıklığıyla, tesadüfleriyle, adaletsizliğiyle, güzelliğiyle, şiiriyle, şarkısıyla, acımasızlığıyla, şefkatiyle, derdiyle, dehşetiyle, dostluğuyla, kurnasızlığı, sevgisi ve sevgisizliğiyle; işte hayat!

Orijinal adı, "Le Vieil Homme Et L'enfant" olan 1967 yapımı Fransız filmi "Yaşlı Adam ve Çocuk", Claude Berri imzası taşıır. 1986 tarihli "Jean de Florette" ve 1997'de yönettiği Émile Zola uyarlaması "Germinal" ile tanınan Claude Berri (1934-2009), oyunculuktan

yönetmenliğe geçiş yapmış rafine bir sinemacıdır.

İnsana ait temel duygularla, çevreyi kuşatan haksızlıklarla ve toplumsal meselelerin, insanla olan doğrudan ilişkisiyle ilgilenir Berri. "Yaşlı Adam ve Çocuk", sevginin azaldığı, nefretin tavan yaptığı bir zaman ve yerde, sevgi ve anlayışın bir araya getirdiği insanlarla ilgili bir dostluk öyküsüdür ilkin.

Saygısızlık ve şiddet her köşe başını tutmuştur. Anlayışsızlık, ötekileştirme, kin, gündelik hayata sızan faşizm ve sevgisizlik kaplamıştır dört bir yanı.

Yaşlı Pepe, "savaşın dehşeti kalbine işlerse, asla huzur bulamazsın" der. Önceki savaşları cephede yaşamıştır. Küçük Claude'la aralarında gelişen hesapsız dostluk, yaşlı adamı da değiştirir. Önyargılarından sıyrılırken, küçük arkadaşının korkularını giderir ve onu hayata hazırlar. Küçük Claude, aşkı, anlatılmaz o ilk hissi yaşarken, çevresindeki haksızlıklara, acımasızlıklara tanıklık eder; bunların ne anlama geldiğini yaşayarak öğrenir. Büyür.

Zorlu günler bitip, Fransa özgürlüğünü kazandığında, Claude'u, anne ve babasıyla birlikte bir arabanın arka camından görürüz. Ardından, yağın şiddetli yağmurun altında ona el sallayan yaşlı Pepe ve eşini.

Yaşlı adamın gözyaşları yağmura karışmaktadır ve dostuna, sırdaşına, elveda demektedir şimdi. Bir daha görüşemeyecekleri kuvvetle muhtemeldir ama son nefeslerine kadar dost olarak kalacaktır ikisi de. Bir dosta veda etmek, yok olmak değilse de; eksilmek demektir!

Yaşlı Pepe'yi, oyunculuk kariyerine 1924 tarihli sessiz film "La Galerie Des Monstres" ile başlayıp, 110 filmde rol alan Avrupa kıtasının en değerli aktörlerinden Michel Simon canlandırır. 1895-1975 tarihleri arasında yaşayan Simon, kariyerindeki en önemli ödülü, yaşlı Pepe karakteriyle Berlin Film Festivali'nde kazanır.

Simon'un En İyi Erkek Oyuncu ödülü haricinde iki önemli ödülle daha ayrılır film Berlin'den. Küçük Claude rolünü ise, oyunculuk kariyerini, sadece Berri filmlerinde sürdürecektir olan ve beyazperdede ilk deneyimini yaşayan Alain Cohen üstlenir. Charles Denner, Roger Carel ve Luce Fabiole, kadronun öne çıkan diğer önemli isimleridir. Yaşlı Pepe, bir tanecik arkadaşı, sırdaşı, can dostu küçük Claude'la belki de son kez dertleşirken, "dünya cinnet geçiriyor" der. "Yakında Ay'a da gitmek isterler!"

Değişmektedir dünya. Eski alışkanlıklarından, reflekslerinden daha başka bir şeye evrilmektedir. Gelişme mutlaktır ama adaletsizlik ve kötücüllük asla bitmeyecektir. Daha kötülerine hazırlıklı olmak gerekir,

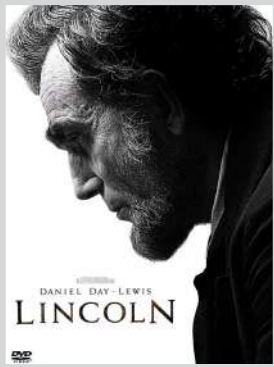
geçmişten ders çıkararak.

Yürekteki sevgi, cesaret, onur ve dostluk ise her zaman var olacaktır. Her türlü zorbalığa inat!

İki dost, yağmurlu bir günde ayrılırlar. Tuhaf, ızahı güç biçimde duygulanırız. Claude Berri'nin filmi bir yanıyla otobiyografik özellikler barındırır içinde. Büyüme, olgunlaşma, hayatın hemen her yönünü tanıyıp görme öyküsü, nadiren bu denli gerçekçi, bu denli etkileyici ve bu denli dokunaklı yansımıştır perdeye.

İstismar edici değil ama son derece duygusal, yürek acıtıcı, keskin hüznün yanında, müthiş bir espri duygusu ve yaman bir zekayla birlikte. Büyük üstat Georges Delerue imzalı hüznü notalar zihnimize bir dostluk fotoğrafı çakarken, hepimiz, kendi hayatlarımızda dokunduğumuz sıcaklıkları, en yakın dostlarımızı, bizi büyüten yakınlarımızı, değiştiren, dönüştüren insanları anarız.

Elde değil, birkaç yaş süzülür dudak kenarlarımıza ve yitip gidenleri, bizi büyüten, şekillendiren, güçlendiren idealleri, kavgaları, ümitleri ya da Turgut Uyar'dan mısraları mırıldanırız: "Önceden açıklanan her şeyin dışında, örneğin en sıcak ülkelerin yazında, en soğukların kışında, yanarım üşürüm berbat olurum, hiçbir şeye yaramam, ama yine de seni severim. O zaman sen de beni sev, evet!"

LINCOLN

★★★★
YÖNETMEN Steven Spielberg
OYUNCULAR Daniel Day-Lewis, Sally Field,
Tommy Lee Jones, Joseph Gordon-Levitt,
David Strathairn, James Spader
YAPIM/SÜRE 2012 ABD, 144 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 2.40:1, 5.1 DD İng. ve Tr.
ŞİRKET Tigon (Fox)

**FİLM, TARTIŞMA
KÜLTÜRÜNÜ,
DEMOKRASİYİ, FİKİR
ÖZGÜRLÜĞÜNÜ EL
ÜSTÜNDE TUTUYOR..**

STEVEN SPIELBERG, AMERİKA'YI AMERİKA YAPTIĞI SIK SIK DİLE
GETİRİLEN LIBERAL VE ÖZGÜRLÜKÇÜ DEĞERLERE KÖKLERİNDEN
bağlı bir sinemacı, bunun altını bugüne dek
pek çok filmle kalın bir şekilde çizdi.
“Lincoln”ün bu konuda eklediği veya söylediği çok
yeni bir şey yok. Dünyanın en güçlü ülkesinin daha
emekleme aşamasındayken tartışma kültürünü,
demokrasiyi, fikir özgürlüğünü nasıl el üstünde
tuttuğuna dair bir güzelleme dönüşüyor film.
Bunlar daha önceki filmlerinde birer ikişer
değindiği şeylerdi; akla da ilk “Amistad” geliyor.
“Lincoln”ü özel yapan şey aslında prodüksiyon
kısımları ve Daniel Day-Lewis başta olmak üzere
oyunculuk konusunda sergilediği üstün
performans. En büyük tesellimiz bütün o
gezvelik sarmalında sinemanın öncelikle görsel
bir sanat olduğunun bir an bile unutulmuyor
oluşu.

Abraham Lincoln’ün başkanlığının son
günlerindeyiz. İç Savaş bir türlü dizginlenememiş,
Kuzey ile Güney eyaletleri birbirlerinin
gırtlığında. Lincoln savaşın uzamasını fırsat
bilerek kölelik taraftarı Güneylileri köşeye

sıkıştırmaya çalışıyor. Rakibinin zayıflığından
köleliği kaldırmak için kurnazca bir siyasi manevra
çıkartıyor. Film bunun hikayesi.

İki şaşırtıcı nokta var: Birincisi, Amerikan
halkının neredeyse ‘baba’ bildiği başkanlarından
birinin bugüne dek bir anaakım sinema örneğinde
doğru dürüst hiç temsil edilmemiş olması ilginç.
İkincisi, film onu tüm zaafaları, hezeyanları, hataları
ve sevaplarıyla ele almayı başarıyor. Day-Lewis
başta olmak üzere tüm oyuncu kadrosunun
Spielberg’in elini ziyadesiyle güçlendirdiği de
ortada.

Köleliğin kaldırılmasından sonra ırkçılığın ve
ayrımcılığın bir asrı aşkın süre boyunca sürmesini
tam nereye koymak lazım, kestirmek güç. Yine de
bir gün Spielberg’in bir filmle buna da değinmesini
ummak hakkımız.

Görüntü yönetmeni Janusz Kaminski loş ışıklı tabloları
andıran müthiş bir iş çıkartıyor.

Film Oscar’larda en azından 12’de 2’den daha yüksek bir
yüzde yakalayabilirdi.

HÜKÜMET KADIN

YÖNETMEN Sermiyan Midyat
UYUNCULAR Ndemet Akbağ, Sermiyan Midyat, Mahir İpek, Gülhan Tekin, Burcu Gönder, Ercan Kesal, Cezmi Baskın
YAPIM/SÜRE 2012 Türkiye, 104 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD Tr.
ŞİRKET Tiglon (BKM)

BİR KEZ DAHA
SÜRÜKLEYİCİ BİR
HİKAYE, YETERSİZ
BİR SENARYOYA
ÇARPIYOR...

SİNEMAMIZIN PEK AZ UĞRADIĞI MİDYAT'I MESKEN TUTAN BİR BKM KOMEDİSİ. DÖNEM, 1950'LI YILLARIN İKİNCİ YARISI. Yörenin belediye reisinin zamansız ölümü sonucu, görevi devralan karısı Xate (Demet Akbağ), okuma yazma bilmiyor olsa da dürüstlüğü ve 'devlet gibi kadın' olmanın verdiği azimle, yanlış giden ne varsa düzeltmeye çalışır. Haksızlıkların karşısında dikilir, kızların okuması için elinden geleni yapar.

Yaşanmış bir olayın yansıması olan öykü, aslında sinemasal açıdan çok zengin bir malzeme barındırıyor. Böylesi bir kadının, 1950'li yıllarda başardığı işleri anlatmak dahi sürükleyici bir filmin ortaya çıkması için yeterli. Ancak burada yetersiz olan senarist-yönetmen olarak filme imza atan Sermiyan Midyat. Hikayeyi Doğu'nun geri bırakılmışlığıyla, çocuk gelinlerle, yörenin inanç zenginliğiyle, kapalı kadınlarla, devletin askeri mantığını eleştirerek vs. zenginleştirmeye çalışan Midyat, komediyi de bolca boca etmeye kalkışınca ne yazık ki çuvallıyor. Kelime oyunlarına dayanan (ve elbette 1950'lere hiç uymayan) sözüm ona espriler, bir süre sonra bayağılığa dönüşerek sinir

bozucu olmaya başlarken, hiç durmayan müzik de kulakları tırmaladıkça tırmalıyor.

Filmin en iyi yanı kuşkusuz, başta belediye reisi rolünde çok az gördüğümüz Ercan Kesal ile tüm yükü omuzlayan Demet Akbağ. Ancak o da estetikli yüzü nedeniyle, "Vizontele"deki muhteşem performansının ne yazık ki altında kalıyor. Diğer yandan tıpkı "Vizontele"de olduğu gibi neredeyse hiç kimsenin doğru düzgün bir cümle bile Kürtçe konuşmaması, inandırıcılığı zedeleyen bir başka unsur.

Önceleri neredeyse Arzu Film gibi bir ekole dönüşme belirtileri gösteren BKM filmlerinin giderek kan kaybetmesi, senaryolar üzerinde çok ciddi şekilde çalışmak gerektiğini söylüyor bize ve BKM'cilere... Yoksa böyle güzel hikayeler, heba olup gitmeye mahkûm.

Filmin kurgusu bazı anlarda zirve yapıyor. Mustafa Preşeva özel bir takdiri hak ediyor.

Belediye reisinden kalan köstekli saatin, baştan sona bir simgesel anlatım malzemesi olması.

TURKEY'S CIVIL REVOLT: ISTANBUL RISING

- @ 20 dakikadan kısa belgesel vatandaş gazeteciliğini haberciliğin geleceği görmeye başladığımız dönemde alternatif medyanın önemini gösterir.
- @ Gezi Direnişi'nin en güzel filmlerinden birini yaratan Milène'nin adını bir duvara yazmak lazım: 'Milène Was Here' (Milène Buradaydı) diye.

YÖNETMEN Vice
(Milène Larsson)
YAPIM 2013 ABD
SÜRE 18 dk.

VICE BATININ GÖZÜPEK ALTERNATİF MEDYA ÖRNEKLERİNDEN. GÖZLERİNİ BAĞIMSIZ, MERAKLI VE ALTKÜLTÜR DUYARLILIĞI taşıyan bir ruhla uzaklara çeviriyor.

@ Milène Larsson, Vice adına eylemleri çekmek için kameramanlarıyla İstanbul'a geldiğinde başına geleceklerinden habersizdi.

@ Güzel muhabir taksiden iner inmez pek konuksever olmayan biberli bir gaz bulutu ve konuksever bir direnişçi grubu karşılar kendisini.

@ Milène direnişin ilk günlerinde sokaklardadır. Şalını çıkarıp gaz maskesi takar. Bir barda mahsur kalır, kaygıyla aşağıdaki dükkanlara sığınmaları çeker.

@ Ulusal kanallarda penguinler gezinirken Milène direnişin bir parçası olur. Tıpkı bizim gibi Taksim'deyken telefonuyla Beşiktaş'ı takip eder.

@ Medya üç maymunu veya pengueni oynarken o da bizim gibi aynı anda birkaç yeredir. Bir yandan da renkli tişörtlü gençlerle konuşur, onları dinler.

@ Ve sonra Gezi Parkı ve meydan halka açıldığında; yani halk parkı ve meydanı geri aldığında; o da kalabalığa katılır, cesur bulduğu insanların coşkusuna.

@ Henüz 'Yenilmezler'in hepsi belli değildir. Direnişin ilk kahramanı Sırrı Süreyya Önder'e uğrar bir ara, hikayeyi bir de ondan dinler.

@ Milène film henüz bitmeden şehri terk eder ama gelişi, daha henüz başlangıçta gelişi çok anlamlıdır...

@ Yirmi dakikanın altındaki belgesel sosyal medyaları/vatandaş gazetecileri haberciliğin geleceği olarak görmeye başladığımız bir dönemde alternatif medyaların önemini gösterir.

@ Üstelik bu filme imkan veren Vice'in aktivist bir 'kanal' olduğunu da söyleyemeyiz. Sadece gençliğin değerlerine; sanata da barikatlara da eşit önem veriyor.

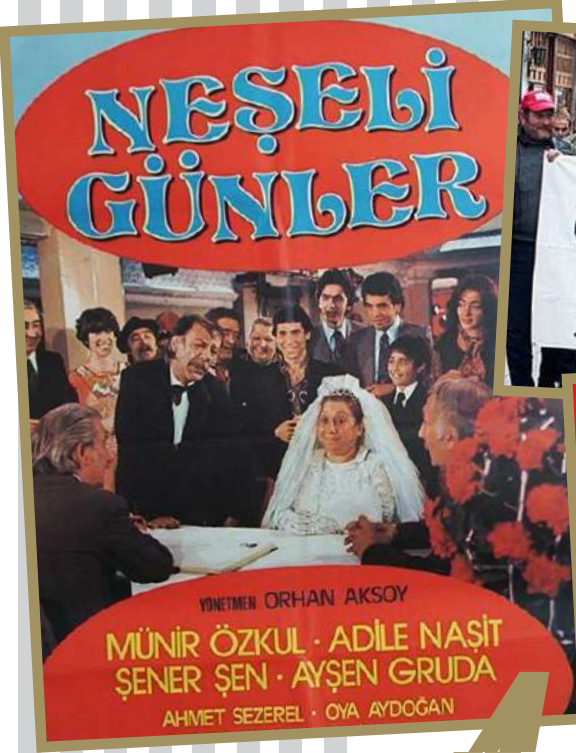
@ Gezi Direnişi'nin en güzel filmlerinden birini yaratan Milène'nin adını belki de bir duvara yazmak lazım: 'Milène Was Here' (Milène Buradaydı) diye.

ACISIYLA,

TATLISIYLA,

EKŞİSİYLE

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com

1- Önce ismini öğrenseniz!

Gezi Direnişi'ne destek verdiği için Memet Ali Alabora'nın tuhaf gerekçelerle hedef gösterilmesinin hiçbir açıklaması yok. "Arka Pencere", tabii ki Memet Ali Alabora'nın yanında. Ama hedef gösterenlerin birçoğunun sanatçıyı tanımadığı gibi bir izlenim var. Nasıl olur demeyin, ismini sürekli Mehmet diye yazıyorlar. Yahu adı Memet!

2- Hollywood'a Gezi etkisi

Gezi Direnişi, Hollywood'u da etkiledi desek! Russell Crowe bir söyleşisinde açıkladı. Meğer Ridley Scott, önümüzdeki yıl, Crowe'un oynayacağı bir filmi Türkiye'de çekecekmiş. Ama Gezi Direnişi sonrası Türkiye'de çalışmama kararı almış. Gezi Direnişi'ni destekleyen Crowe, aynı söyleşide "Sorunları neden konuşarak çözmüyorsunuz?" diye soruyor, duyurulur.

3- Direniş forumlara, forumlar atölyeye

Gezi Direnişi, şimdilik farklı şekillerde sürüyor. İstanbul ve Ankara başta olmak üzere parklarda forumlar düzenleniyor. Forumların sinemayı ilgilendiren tarafı ise sinema atölyeleri kurulmasının sıklıkla dillendirilmesi. Eminim, Gezi Direnişi'ne katılan pek çok sinemacı bu atölyelerde de seve seve görev alacaktır.

4- Gezi Parkı ve "Neşeli Günler"

"Neşeli Günler"i hatırlarsanız, filmin sonunda Kazım (Münir Özkul) ile Saadet'in (Adile Naşit) çocukları eylem koyar, anne babaları inatlaşmaktan vazgeçsinler diye. Eylem koydukları yer Taksim Gezi Parkı'dır. Merdivenlerde otururlar

günlerce... Yeşilçam'ın Gezi Parkı duyarlılığı ve öngörüsü için ne demeli, elinden öpmeli.

5- Sine-Sen'den suç duyurusu

Gezi Direnişi sırasında kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullandığını polisler dahil artık herkes kabul ediyor. Soruşturmalar sürüyor. Sine-Sen, şiddeti körükleyen, yaralanmalara ve ölümlere neden olan, olaylarda sorumluluğu bulunanların cezalandırılması için suç duyurusunda bulunacağını açıkladı.

ROCK FM 94.5

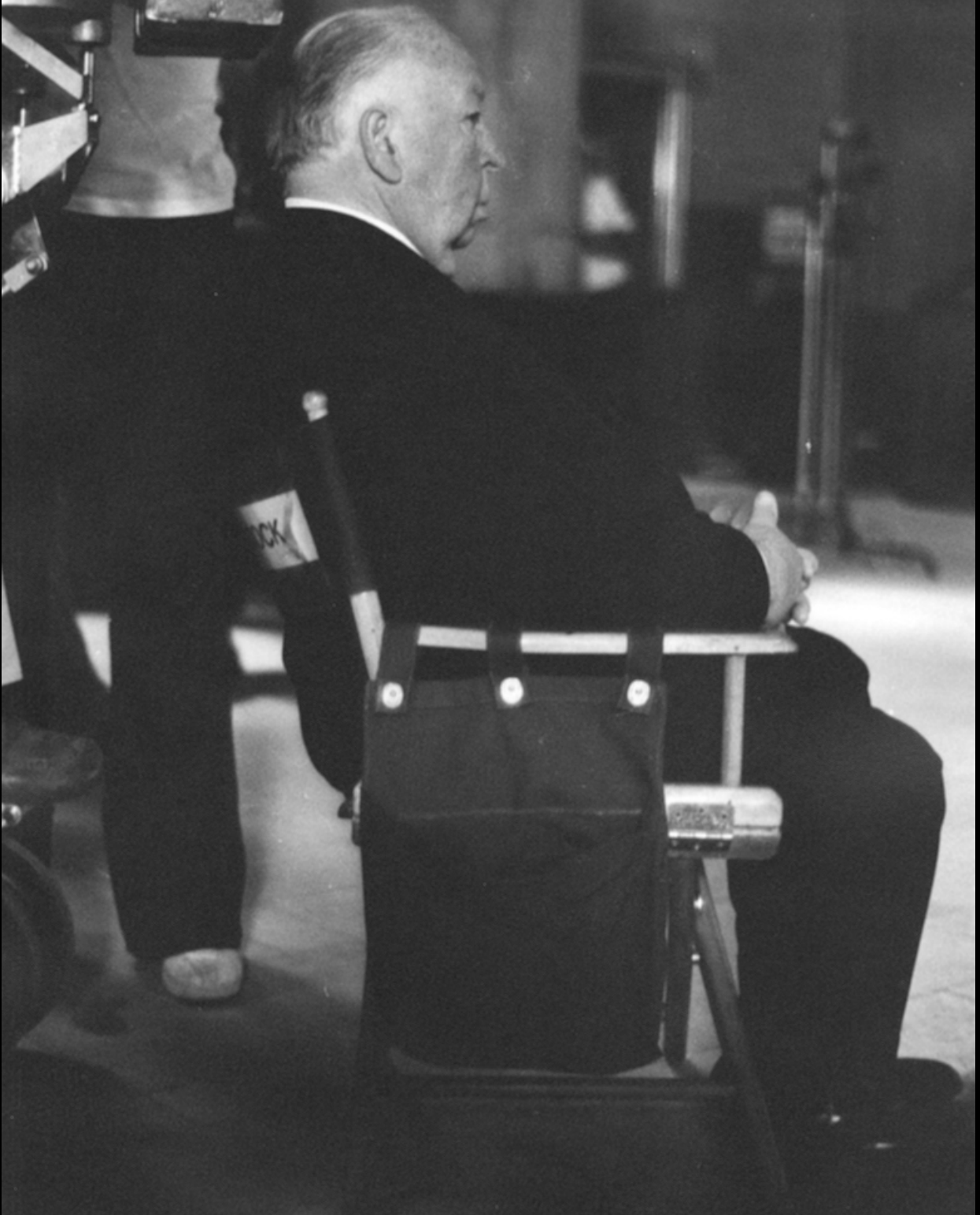
7. CADDE

SİNEMA VE SOUNDTRACK DÜNYASINA KEYİFLİ BİR YOLCULUK

BİLGEHAN ARAS'LA **7. CADDE** HER ÇARŞAMBA 00.00 / 02.00 ARASI
94.5 ROCK FM'DE

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“ BİR YÖNETMENİN İLGİLENECEĞİ TEK ŞEYİN, EKRANA NASIL BİR ŞEYİN
YANSIYACAĞI OLMASI GEREKİRKEN, ÇOĞU YÖNETMEN SETTEKİ ATMOSFERLE
ÇOK AŞIRI BİÇİMDE UĞRAŞIP KENDİ CANLARINI SIKIYORLAR. ”

Alfred Hitchcock